Lietuvos Nacionalinė M... Biblioteka

MŪSŲ PASTOGĖ

Registered at the G.P.O. Sydney for transmission by post as a Newspaper.

(XIX) 1968 — LIETUVOS LAISVĖS KOVOS METAI — Nr. 28 (1001) 1968 m. liepos 15 d.

NAUJAS LAPAS

Su praeitu numeriu visai pagrįstai džiūgavome, kad išleidžiame Mūsų Pastogės tūkstantąjį numerį. Šisai M.P. numeris irgi nėra labai eilinis. Su juo tarsi atverčiame naują mūsų veiklos istorijos lapą, tarsi mūsų akcija būtų pradėta iš naujo. Turėdami prieš akis Mūsų Pastogės tūkstantį numerių galėtume visi ne juokais susimąstyti, ką gi rašysime atvertę naują mūsų veiklos ir kronikos naująjį lapą? Kuo jį užpildysime? Ar mūsų entuziazmas ir veikla bus tiek pilna patriotinio užsidegimo ir kupina veržlumo, kaip kad buvo nužymėta per tą pirmąjį tūkstantį M. P. numerių? Norėtųsi tikėti, kad bus gražiau ir efektyviau, bet... bet viskas priklausys nuo mūsų pačių ištvermės ir pasiryžimo.

Galime sutikti ar ne, bet mūsų tegu ir nedidelio skaičiaus bendruomenė esmėje vaizduoja ir atstovauja šiame krašte mūsų lietuvių tautą ir kaip ten bebūtų mes esame savo tautos reprezentantai. Todėl ir mūsų visa tautinė veikla yra kaip tik mūsų tautinės kultūros atspindys ir pristatymas šiam svetingam kraštui. Ir tik nuo mūsų vidinio ar viešo pasireiškimo visų pirmiausia priklausys, kokį vaizdą apie lietuvius susidarys šito krašto gyventojai.

Organizaciniame ir kūrimosi laikotarpy dvidešimt metų tėra gana trumpas laiko tarpas, ir todėl visai nebūtų stebėtina, kad ne tik svetimieji, bet ir mes patys matome visą eilę trūkumų, kurių gal ir neturėjo būti. Tačiau vėl turime neišleisti iš akių fakto, kad per tuos dvidešimtį metų mes turėjome susiorganizuoti, pradėti viską nuo nieko neradę nei užuomazgos iš anksčiau, nei pavyzdžių. Kas liečia pačią bendruomenę, tai su pasididžiavimu turime pripažinti, kad mes patys buvome kitoms lietuvių bendruomenėms pavyzdžiu. Tai organizacinis bruožas. Vėl iš kitos pusės kiekvienas asmeniškai turėjo kaip nors užsikabinti ir populiariai sakant įsikurti, kad kiekvienas turėtų savą atsparos tašką ir nepriklausomą bazę. Dvidešimties metų darbas ir patirtis parodė, ką mes sugebėjome ir įstengėme padaryti. Ir šičia reikia pasakyti, kad tiek visuomeninėje, tiek ir asmeninėje praktikoje pasiekėme gana teigiamų rezultatų.

Bet nežiūrint to, prabėgęs laikas ženklina mūsų darbo ir veiklos organizacinį tarpsnį. Bedirbant ir besikuriant visados galimos klaidos ir nereikalingi nukrypimai, kurie dažnu atveju iššaukia sutrukdymų ir net priešingybių, ypač visuomeniniame ir kultūriniame gyvenime. Jų netrūko ir mūsų išgyventame laikotarpyje. Tačiau šiandie visi galime sutikti, kad sėkmingai peržengėme visas organizacinio tarpsnio seklumas ir verpetus ir žengiame į naują — ne tiek organizacinį, bet kūrybinį laikotarpį. Ir šisai kūrybinis veiklos darbas turės patenkinti ne vien vyresniuosius, bet ir ateinančias mūsų kartas. Kiekviena tikra kūryba nesiriboja sukaktimis ar epochomis, bet eina per kartų kartas, ir niekas neabejoja jos tikrumu. Organizacija visados atvira kritikai ir priekaištams, tuo tarpu tikroji kūryba ir pastovi ir nekvestijonuojama. Ne kas kita, o tik tautos kūrybiniai atsiekimai ją išlaiko gyvą ir progresyvią. Lygiai tokio kūrybinio progresyvumo ir mes turime ieškoti ne kur kitur, o tautinės kultūros baruose.

Taip pasisakydami neturime intencijos matuoti mūsų visuomeninės ir kultūrinės veiklos Mūsų Pastogės tūkstantinėmis, tačiau pradedant Mūsų Pastogės antrąjį tūkstantį būtų pasididžiuotinai smagu, kad ateinančio tūkstančio numerių puslapiai būtų užpildyti mūsų veiklos brandžiais kultūriniais laimėjimais. Visuomeninė ir kultūrinė organizacija bent mūsų bendruomenėje jau pasibaigė, bet tai dar nereiškia, kad mes viską pasiekėme. Praeities darbas tėra tik dirvos paruošimas ateities kūrybiniam darbui. O jis tebėra prieš akis. Tad nieko gražiau ir negalima linkėti, kaip tik tai, kad pradėtojo antrojo tūktančio Mūsų Pastogės puslapiai būtų užpildyti ne kuo kitu, o mūsų kultūrinių laimėjimų rezultatais.

(v.k.)

V. BERNOTAS

Politikos vingiuose

ŠVELNI WASHINGTONO — MASKVOS LINIJA

Kažkodėl Amerikos vadovaujantys sluogsniai mato tik gerąją sovietų pusę. Nuo 1960 metų Washingtono Baltuose Rūmuose, Steito ir Gynybos Departamente įsigali nuomonė, jog Sov. Sąjunga tarptautiniuose siekimuose pakeitusi kryptį. Esą, Kremlius atstūmęs į šalį pasaulio dominavimo polinkius ir pakeitęs juos koegzistencijos principais su vakarais. Toks Washingtono samprotavimas rėmėsi moksliniais teigimais ir Amerikos militarinio pajėgumo daviniais. J.A. V-bės tuo metu technikinėje atomo ir raketų srityje buvo tiek pažengusios, jog Washingtone įtakingi mokslininkai nerado reikalo ir prasmės toliau plėsti ir tobulinti strateginį gynybos arsenalą.

Washingtono — Maskvos švelnios linijos kritikai tik dabar iškelia abejones, ar ištikrųjų Kremliaus tikslai pasikeitę. Ar Amerikos technikinė stagnacija pateisinama taikstantis Kremliui ir įrodant Amerikos pasyvumą atomo ir tarp-kontinentinių raketų lenktynėse. Washingtono kritikai tvirtina, kad Rusijos viduje buvusi žiauri sistema pasikeitė. Dingo naktiniai areštai ir masiniai trėmimai į Sibirą. Bet ar tai reikštų pasikeitimus ir naują kryptį tarptautinėje politikoje, labai abejotina. Sovietų laikysena bent to neparodo. Eilę metų Maskva kurstė, skatino ir rėmė "išlaisvinimo karus", tokios linijos prisilaiko ir dabar. Sovietų užgniaužta laisvė rytų Europos kraštuose, po 25 metų vergijos pančių nepakeitė. Nepasikeitė Maskvos apgaulystės, bei laužymas sutarčių. Kokia nauda Amer. iš atomo draudimo paktų jei ginklų kontrolė Sov. Sąjungoje neleidžiama ir kas garantuos, kad Maskva savo žodžio laikysis?

Galbūt ateity teks dažniau išgirsti apie naujų sutarčių sudarymus, branduolinių ginklų produkcijos mažinimą ir galbūt visokeriopą ginklų uždraudimą. Kosygynas tokius planus jau yra sudaręs, kuriuos vakarams artimoj ateity siūlys pasirašyti.

Reikia tikėtis, kad nusiginklavimas neves į tretįjį ir pasaulinį karą. Reikia tikėtis, kad Sov. Sąjunga nesileis ligi branduolinio karo rizikos, nors galimybės ir dirva jau tam paruošta. Kas atsitiks ateity, galima būtų įvairiai spėlioti. Tačiau aišku, kad Amerikos pasipriešinimų kaip Korėjoje, Kuboje ar Vietname nebebus. Sovietai stiprėdami militariniai keis savo užsienio politiką. Ji nešvelnės, kaip Washingtone manoma, bet darysis gal dar agresyvesnė. Politiniai neapsisprendusios valstybės links prie stipresnio bloko — komunizmas plėsis jeigu... Jeigu Amerika, užuot lenktyniavus į mėnulį neskirs daugiau dėmesio ir lėšų gynybai.

•

Birželio 25 dieną įvykę generaliniai rinkimai Kanadoje prie valstybės vairo paliko liberalų partija su savo lyderiu ministeriu pirmininku Pierre Elliot Troudeau.

Laisvės pavergtoms tautoms!

Tokiu šūkiu organizuojama šių metų Pavergtųjų Tautų Savaitė Australijoj liepos 21 — 27 d.d. Savaitės programa įvairi ir užtruks tris dienas.

Sydnejuje:

Liepos 21 d. 1.30 val. p.p. visos tautybės renkasi prie City Town Hall. Iš čia žygio tvarka su tautinėm vėliavom ir plakatais bus einama prie Australijos karių paminklo Martin Place ir čia bus padėtas vainikas pagerbiant žuvusius už laisvę.

Po maldos ir vainiko padėjimo vėl visi rikiuotėje grįžta į apatinę (Lower) Town Hall, kur vyks iškilmingas Pavergtųjų Tautų Savaitės atidarymas tokia programa:

1. Trumpas Lietuvių choro "Dainos" pasirodymas;
2. Mgr. J. Bryne malda;
3. W.C. Wentworth, ministerio socialiniams reikalams ir didelio pavergtųjų tautų užtarėjo kalba;
4. Pavergtųjų tautų atstovo G. Denysenko žodis;
5. Australų jaunimo vardu kalbės Miss A. Darby.

Viešas politinis susirinkimas su diskusijom įvyks liepos 24 d. YWCA Hall 189 Liverpool St. City (prieš Hyde Park).

Kalbėtojai — T.E.F. Hughes — federalinio parlamento narys (liberals), A.W.A. Laing — RSL valdybos narys, E. Wilson—Christian anticommunist Crusade valdybos narys. Toliau seks diskusijos ir filmai. Pradžia 8 val. p.p.

Liepos 27 d., šeštadienį, ukrainiečių jaunimo salėje 11-15 Church St., Lidcombe įvyks tarptautinis koncertas 8 val. vak. Programoje Lietuvių tautinių šokių grupė, latvių, estų, lenkų, vengrų, ukrainiečių, kroatų ir rumunų meniniai vienetai ir solistai.

Šios savaitės programoje visi lietuviai turėtų masiniai pasirodyti tuo parodant, kad esame apsisprendę kovoti už Lietuvos laisvę ir pademonstruojant Australijos visuomenei, kad Lietuvos okupacija yra smurto veiksmas ir turi būti anksčiau ar vėliau panaikinta.

Lietuvių Atstovas prie Pavergtų Tautų Komiteto

Susitikimas su Dr. Kaziu Kemežiu

Važiuodamas vakare pro p. Marcelinos Kemežienės namus pastebėjau jos kambariuose šviesą. Na, sustojau ir pasibeldžiau į jos namo duris šeimininkė p. M. Kemežienė su linksma šypsena atidarė duris. Įėjęs viduje radau naująjį filosofijos daktarą Kazį Kėmežį, kurį pirma pasveikinęs naujo daktaro titulo proga pradėjau teirautis ir kalbėtis:

— Na, Daktare, atrodo, dabar baigei jau visas mokyklas, kolledžius ir universitetus ir pilnai esi pasiruošęs gyvenimui?

— Taip, faktinai atrodytų, bet ateitis nežinoma, ir aš negaliu išsižadėti ateity, kad neteks grįžti į mokyklos suolą.

Sydney Universitete baigiau Bachelor of Science laipsniu geologiją. Tada atrodė, kad daugiau man nieko nereikia. Pradėjau dirbti visokiose mineralų kasyklose. Geologo darbas yra didelis ir įdomus. Tačiau savo širdyje jaučiau, kad įsigytų žinių dar neužtenka ir reikia jas plėsti.

Gavau Australijos valstybinę stipendiją ir įstojau į Australian National University, Canberroje, kur ir 1968 m. pradžioje gavau Doctor of Philosophy laipsnį.

— Daktare, ar Tamstos disertacija buvo paskelbta kitur už Australijos?

— Taip. Maždaug pusė mano disertacijos buvo paskelbta Anglijos ir U.S.A. mokslo žurnaluose.

Kazys Kemežys
Geologijos Daktaras

— Ar numatote dar ir toliau studijuoti ir gilintis savo profesijoje? Numatote išvykti kitur?

— Ne, kol kas nepramatau vykti užsienin, nes pasaulio mokslininkų akys nukreiptos daugiau į Australiją. Amerikos, Anglijos ir net Rusijos mokslininkai labai domisi Australija, jos mineralais žemės turtais. Aš pats asmeniškai tikiu, kad šis kraštas turi labai tvirtus ekonominius pamatus. Čia nėra jokių rasinių ir politinių kivirčų ir neaykantos, ko, žinoma, pasigenda kiti Europos ir Azijos bei Amerikos kraštai. Čia aš turiu gerą progą savo geologijos darbui išvystyti.

— Daktare, kaip verčiatės dabartiniu metu?

— Nagi,turiu savo geologo įstaigą ir verčiuosi privatiška geologo praktika Canberroje.

— Reiškia, "gydote" žemės mineralus ir juos skaldote?

— Ne, akmenų ir kitų žemės mineralų aš negydau, bet tik juos tyrinėju, nagrinėju jų savybes esmę, sudėtį, vertę. Štai pasakysiu Tamstai šitokį pavyzdį: Pilietis, radęs kokį tai blizgantį akmenuką, ir jam atrodo, kad čia yra zefiras ar kitoks brangus akmuo. Jis nori įsitikinti, kas ištikrųjų jis toks. Patyrinėjus pasirodo, kad yra paprastas stiklas išgulėjęs saulėje virš šimto metų ir savo išvaizdą ir spalvą pakeitęs. Po to iš Amerikos, Anglijos ir kitų kraštų atvažiuoja įvairios mokslininkų tyrimo ekspedicijos, siunčiamos didelių firmų kurios prašo to krašto geologų vadovavimo ir kitos pagalbos visokiems tyrimo darbams. Na, tada ir prasideda skraidymas komerciniais lėktuvais, po to, džypais, po visą Australijos žemę, ieškant visokiausių žemės turtų, vandens. Pradedami gręžimo, kasimo darbai, po to, įvairiausieji nagrinėjimai ir aiškinimai. Tai šitokia yra mano įstaigos užduotis ir tikslas.

— Daktare, kaip yra su lietuvybės veikla? Ar dalyvaujate kokioje nors lietuvių organizacijoje?

— Dėl darbo ir laiko stokos lietuvių visuomenės veikloje nepasižymiu. Prieš tai gyvendamas Sydney priklausiau Sporto Klubui "Kovui". Krepšinį žaisdavau ir australų komandoje. Dabar tik nueinu retkarčiais į Lietuvių Klubą Canberroje pasisvečiuoti.

Naujasis daktaras taip pat yra geras menininkas. Prieš porą metų buvo suruošęs savo meno parodą Canberroje. Panašiai parodai ruošiasi ir dabar, piešdamas naujų paveikslų.

Linkime naujam Daktarui daug ištvermės ir gražios ateities jo gyvenime.

M. Zakaras

LIETUVIŠKAI ŠEHERIZADEI

"MŪSŲ PASTOGĖS" 1001 Nr. PROGA

I

Kaip pasakoj —
Žiauraus Kalifo mirčiai pasmerktieji
Mes pirmą naktį iš namų išvyti,
Iš siaubo buvome nustoję žodžių
Ir praradę žadą —
Kai tu, kelių drąsuolių pagimdyta,
Mums sušvitai, kaip spindulys nušvinta rytą,
Ir pasakei tvirtai:
— Aš būsiu Jūsų Visų Pastogė!
— Aš būsiu Jūsų Šeherizadė!
Ir štai po 1001 nakties Tavo gražaus bylojimo
Ir mes atgavome žodžius, atgavom žadą!
Mes norime sušukt ir pasakyti:
— O dėkui Tau, o Šeherizade!
Mums nepabodo, mums nepabos
Tavęs dar 1000x1001 nakties
Padaugintos iš 1000 naktų klausytis!

II

O aš ir savo dar pridėti žodį noriu!
Nemyli niekas čia manęs.
Ir aš be žemės ir dangaus
Čia neturėčiau ko mylėti.
Bet tau, mieloji Šeherizade,
Leisk viską, kas pavargusioj širdy beliko,
Leisk mano juoką, mano džiaugsmą,
Su dėkingumu prie tavo kojų
Man šiandien padėti!
Ir pasakyti leisk, kad laukiu aš Tavęs,
Kaip mylimojo lauktų mylimoji...!
Ir kad darausi nerami,
Kai vos kelias dienas neateini ir pavėluoji!
Kai pamatau, kai paliečiu ranka
Tuojau nuplėšti noriu Tavo ankštą rūbą,
Išlaisvinti, išlyginti Tave su šypsena —
Ir tuoj — čia pat trobos net nepasiekus,
Ant prieangio ištiesusi imu godžiai
Godžiai skaityti...
Ir šaukti noriu aš visiems —
— Žiūrėkite, kiek daug gražių,
Kiek daug naujų šiandieną žodžių!
Kiek daug minčių! Imkit ir skaitykit!
Bet tik nei vieno numerio
nei vieno puslapio man iš "Pastogės"
Neišmeskit,
Nesuplėšykit,
Nesumaišykit!

III

Aš ne Kalifas.
Gyvenu aš Dvasios Ubagystėj,
Kur žodžių svetimų prisirenka gana.
Ir nors, kaip daugelis kad sako,
Čia šiukšlėms suvynioti ir 'Herald'as'
Ir 'Age' į kiekvieno jau namus kasdien užklysta —
Lietuviškajam žodžiui tik maža lentyna palikta!
"— O broliai, — veltui aš kasdien šaukiu, —
Kada išvešime visas šiukšles iš mūsų gatvės?
Kada švari vėl bus varginga tuštuma?
Nejau nematote, — lietuviškajam žodžiui
vietos
Kaip nebuvo, taip nėra!"
Todėl kalbėk dar Tu į mus,
Kalbėk už mus, o miela Šeherizade!
Kad kalbos tavosios sužavėtas
Ir lietuviškas Sultonas
Niekad nemėgintų pats
Tau galvos nukirsti!
— Tavęs visados laukianti **Malakūnienė**

LIETUVIŲ DIENŲ PREZIDIUMAS INFORMUOJA

FOTO PARODA

Lietuvių Dienų Foto Parodos organizavimui vadovauja Krašto Kultūros Tarybos Foto seniūnas p. V. Vosylius (68 Cuming str. Mile End, S.A.,5031). Paroda vyks P.A. Lietuvių Katalikų Centro salėje ir jos pasisekimas didžiausia dalimi priklausys nuo visos Australijos lietuvių foto mėgėjų. Jie visi kviečiami šioje parodoje dalyvauti su savo nuotraukomis.

Foto parodos vadovas p. V. Vosylius prašo visus būsimus šios parodos dalyvius susirišti su juo netarpiškai iki š.m. rugiūčio pabaigos auksčiau nurodytu adresu ir išsiaiškinti visas kylančias abejones.

Foto parodai ruošiamos nuotraukos gali būti iki 16x20 in. (mažiausios 8x10). Mažiausių išmierų nuotraukomis gali laisvai naudotis pradedantieji jaunuoliai iki 21 metų amžiaus.

Būsimieji šios parodos dalyviai prašomi įsidėmėti, kad išstatysimų nuotraukų kiekis nėra ribojamas. Tema irgi laisvai pasirinktina. Čia yra plačiausia laisvė kiekvieno foto mėgėjo skoniui ir jo polinkiams.

Aiškiai žinoma, kad plačiojoj Australijoj yra tikrai daug lietuvių foto mėgėjų, kurie sugeba meniškai fiksuoti nuotraukose pasigėrėtinus aplinkos akimirksnius, tačiau tas meniškas nuotraukas te rodo tik savo artimiesiems. Būtų malonu, kad šiais jubiliejiniais metais ir dar nežinomi foto mėgėjai įsijungtų į visos Australijos lietuvių foto parodą, tuo ją praturtindami.

ANAPUS OKEANO

JONAS ŠOLIŪNAS

LIEPOS KETVIRTOJI

Amerikiečiai švenčia savo nepriklausomybės dieną. Ta proga keletas žodžių apie šio krašto patriotizmą.

Šiame krašte pagyvenus kelioliką metų jau galima pasidaryti tam tikrų išvadų apie amerikiečių patriotizmą, nacionalizmą bei jų demonstravimą visuomeniniame gyvenime.

Reikia pripažinti, kad amerikiečiai yra maži patriotai, o dar menkesni nacionalistai. Žinoma, daugeliu atvejų juo galima dėl to ir pateisinti. Visų pirma, palyginus su daugeliu Europos tautų šis kraštas yra labai jaunas ir todėl patriotizmas nėra tapęs stipria tautos tradicija. Be to amerikiečiai — tai daugelio Europos tautų mišinys. Už tat nenuostabu, kad dažnai vienos ar kitos tautinės kilmės amerikietis daugiau jaučia lenkiško, vokiško, angliško ar airiško patriotizmo, negu savo naujai tėvynei.

Laisvam krašte, kur klesti paskirų svetimų tautų kultūros, nelabai ir rūpi amerikietiškas patriotizmas ar nacionalizmas. Sakykime, lenkų, vokiečių, čekų ar kitų tautų nepriklausomybės šventės minėjimas tos tautinės grupės yra iškilmingiau švenčiama, negu liepos ketvirtoji.

Amerikiečiai savo nepriklausomybės šventę "apvaikščioja" labai kukliai ir paviršutiniškai. Amerikiečiai liepos ketvirtosios proga neruošia masinių demonstracijų, neparaduoja savo kariuomenės, kaip kad daroma Maskvos ar Pekino ponų. Amerikoje nepriklausomybės šventėje pasireiškia tik karo veteranai, vietos politikieriai ar viena kita moterų organizacija. Retkarčiais didmiesčiuose pražygiuoja pasenusiomis uniformomis dėvį veteranai, palydimi artimiausios kariuomenės stovyklos orkestro. Tiesa, vakariop prasideda fajerverkų šaudymas. Tačiau ir šis žaismas yra suvaržytas, nes daugelyje valstijų fejerverkai draudžiama pardavinėti.

Retkarčiais amerikiečiuose pamatysime momentinio patriotizmo ženklų, atsiduodančio vaikiškumu. Štai prieš kiekvienas didesnes sportines rungtynes amerikiečiai groja savo himną. Taip, groja, arba solistas sugieda. Galbūt daugumai skaitytojų bus nuostabu ar nesuprantama, tačiau daugumas amerikiečių patys himno negieda, nes jo... nemoka. Tai galima įsitikinti prieš kiekvieną didesnę sporto šventę.

Amerikiečiai mėgsta iškelti vėliavas. Naujiesiems lietuviams ateiviams iš tikro buvo pradžioje keista matyti tiek daug iškabintų vėliavų. Bet tai šio krašto paprotys. Tačiau su himno giedojimu prieš sporto rungtynes ir vėliavų iškėlimu atrodo ir baigiasi patriotizmo apraiškos. Vadinas, amerikiečio patriotizmas yra labai paviršutiniškas.

Turbūt nebuvo ir nėra geresnio ženklo savo patriotizmo įrodymui arba jo nebuvimui kaip Vietnamo karas. Kaip žinome, nemažai amerikiečių yra priešingi tam karui. Tačiau dažnai jie yra priešingi visai dėl kitokių priežasčių, negu mes manome.

Mūsų manymu šiandien geram amerikiečiui patriotui širdį turėtų daugiausia skaudėti, kad bereikalingai kariai žūsta Vietnamo kare. Deja, dažnu atveju tai tik antraeilė priežastis, dėl ko amerikietis nusistatęs prieš Vietnamo karą. Neretai ypatingai ligeralai ir studentai protestuoja prieš tą karą dėl jo nežmoniškumo ir žiaurumo, kurį turi pakelti vietos gyventojai. Reiškia, amerikiečiui daugiau rūpi humaniškumas, o ne patriotinis jausmas dėl savo karių žuvimo. Už tat nenuostabu, kad Vietnamo karo priešininkų tarpe atsiranda net tokių "patriotų", kurie siūlo savo kraujo šiaurės Vietnamo sužeistiesiems gelbėti. Nemažiau žinomas ir amerikiečių jaunimo priešinimasis stoti kariuomenėn. Tai daroma ne vien tik dėl "sąžinės pasipriešinimo", bet ir dėl stokos patriotinio nusistatymo, menko ar neišvystyto tautinio jausmo.

Net ir studentų riaušės Columbios universitete ar kitose mokyklose byloja, kad amerikiečiams daug mažiau rūpi patriotizmas, negu praktiškasis gyvenimas (vienas iš Columbia universiteto studentų reikalavimų buvo... sustabdyti stadijono statybą parke, kuriuo naudojasi aplinkumoje gyvenanti negrų biednuomenė). Žodžiu, amerikiečiai šiandie daugiau demonstruoja ir riaušes kelia dėl esamo socialinio neteisingumo. Jų visai neatbaidо žinia, jog tokios demonstracijos ir riaušės žemina Amerikos vardą pasaulyje.

Vis dėl to jei amerikiečiuose trūksta siauro ir savanaudiško patriotizmo, tai juose dar tebėra gyvas ir gilus jausmas žmoniškumui. Mes galime kaltinti amerikiečius daugeliu dalykų, mes galime deginti Amerikos vėliavas, akmenimis apmėtyti jų ambasadas, apspiaudyti besisvečiuojančius šio krašto atstovus, pasijuokti ir pasišaipyti dėl negrų nelygybės buvimo, bet mes negalime paneigti fakto, kad šiandien Amerika neaukština savo tuščio patriotizmo, yra viso pasaulio laisvės bastijonas ir alkstančio indo ar afrikiečio vienintelė viltis.

Va, dėl to ir tik dėl to amerikietis savo liepos ketvirtąją gali švęsti su pasitenkinimu ir švaria sąžine.

Su Lietuviška knyga Adelaidėje

(ALB Garbės nario J.J. Bačiūnovardo biblioteką plečiant)

Paskutiniu laiku keli mano prieteliai draugiškai pastebėjo, kad, girdi, savo rašiniuose aš perdaug jau puolu lietuvišką pasyvumą ir kad tuos rašinius beskaitant atrodą, jog lietuviai tremtiniai savo visumoje yra nepaslankūs, apsnūdę ir tik asmeniškumais besirūpiną. Nors tose pastabose yra gerokas kiekis tiesos, tačiau jos vistiek truputį persūdytos. Niekados nesakiau, kad "tremtiniai savo visumoje" būtų nusipelnę didesnių priekaištų, bet visada pageidavau, kad jie skaitlingiau į lietuvišką veikimą įsijungtų. Visose savo sudėtingo gyvenimo srityse mes turime tiek daug pasišventusių ir su nuoširdžiu pasiaukojimu dirbančių tremtinių, kad jau vien tik tas faktas neleistų man daryti kokių nors priekaištų *visiems tremtiniams*. Tie dirbantieji labai dažnai tiesiog ignoruoja savo privatų gyvenimą ir visas savo jėgas atiduoda lietuviškai veiklai. Manau turįs teisės nors ir viešai pasvajoti apie tai, kad pasyvioji tremtinių dalis turėtų parodyti didesnį susidomėjimą bent reikšmingesniais lietuviško gyvenimo aspektais.

Tikrai būčiau laimingas, jei galėčiau, pavyzdžiui painformuoti "Mūsų Pastogę", jog šimtai adelaidiškių naudojasi gražiai Adelaidėje veikiančia J.J. Bačiūno biblioteka. Tai būtų melas . Biblioteka šiandien turi vos 57 skaitytojus, iš kurių 40 yra labai reguliarūs. Kiti adelaidiškiai tik retkarčiais pasinaudoja bibliotekos patarnavimais susidomėdami nauja arba specialia knyga. Būtų tikrai puiku, jei skaitytojų dešimteriopai padidėtų.

Mes nuolatos švenčiame vardadienius, gimtadienius, įvairiausio amžiaus ar šeimyninio gyvenimo sukaktuves. Eidami į tas sukaktuvių ar vardinių iškilmes, visi perkame dovanas. Dažniausia menkniekius, vodkos ar džino bonkas. O lietuviška knyga yra, buvo ir bus pati geriausia dovana. Deja, apie šios rūšies dovanas savo bičiuliams nedaug kas iš mūsų galvoja.

Prie adelaidiškės bibliotekos veikia Spaudos Kioskas, kuriame kiekvienas lengvai galėtų rasti tinkamų dovanų tarp 453 pardavimui skirtų knygų. O biblioteka su visu 1000 knygų gali patenkinti kiekvieno skonį, jeigu tik jis panorės lietuviška knyga pasigėrėti ją perskaitant.

Dabartinis bibliotekos triumviratas (E. Reisonienė, L. Garbaliauskas ir M. Urbonas) perėmė biblioteką 1967 metų sausio mėnesį atsistatydinus ankstyvesniam bibliotekos vedėjui p. B. Straukui. Kalbant apie bibliotekos vadovybę čia pat norėčiau padaryti kaikurių patikslinimų. Vienoje informacijoje ("Mūsų Pastogės") visai kitu klausimu nesąmoningai nuskriaudžiau šios bibliotekos įsteigėjus. Biblioteką 1949 metais įsteigė Adelaidės apylinkės valdyba ir jai nuo pat pradžios iki 1953 metų vadovavo p. Jonas Mockūnas. Anais laikais buvo jaučiamas ne skaitytojų, bet knygos badas. Vargas buvo ir su patalpom iki tos dienos, kai ji buvo įkurta Adelaidės Lietuvių Namuose.

Nuo 1967 metų pradžios naujoji bibliotekos vadovybė ją nuolatos plečia. Tenkinant skaitytojų pageidavimus, tų pačių metų gegužės mėnesį buvo įsteigtas ir Spaudos Kioskas naujoms knygoms ir lietuviškoms plokštelėms nusipirkti, lietuviškiems laikraščiams užsiprenumeruoti ir t.t.

Visur savo gelbinčią ranką ištiesianti ALB Moterų Sekcija šiai bibliotekai pernai paaukojo šimtą dolerių. Tai buvo graži pradžia praturtinanti biblioteką naujom knygom. Šiuo metu yra užmegsti santykiai su Nidos knygos klubu Londone, su Lietuviškos Enciklopedijos leidykla, Draugo leidykla, Lietuvos Knygos klubu, Salezičių Jaunimo Institutu Italijoje ir įvairiais privačiais knygų leidėjais. Dalį knygų biblioteka perka iš p. Krauso Melbourne. Pradedant š.m. vasario 1 dieną, jau yra nupirkta naujų knygų už $450 ir plokštelių už £156. Nuo pat bibliotekos perėmimo, ji praturtinta 135 naujom knygom, kurių 65 buvo pirktos, o kitos suaukotos. Būdinga, kad biblioteka ir kioskas pernai padarė per metus $600 dolerių pelno.

Biblioteka visomis išgalėmis stengiasi patenkinti kad ir negausių nuolatinių skaitytojų pageidavimus. Jiems nuolatos parūpinama naujų knygų. Šiemet biblioteka taip pat įsigijo eilę lietuvių rašytojų knygų, išverstų į anglų kalbą. Biblioteka tikisi tuo pritraukti lietuviškai skaityti nepakankamai pajėgius jaunuosius skaitytojus ir jų draugus svetimšalius. Į šias naujas knygas turėtų atkreipti dėmesį ir tėvai. Šiais kovos metais jos yra labai gera priemonė kovoti prieš nutautėjimą, kuris ypatingai stipriai veikia jaunimą. Susipažinę su lietuviais rašytojais anglų kalboje, jie gal vėliau panorės arčiau pažinti lietuvį kūrėją gimtojoj kalboj. Su anglų kalbon išverstos lietuvių literatūros gabalėliais jaunimas gali supažindinti ir savo draugus australus.

Lietuviška knyga besisielojanti ponia E. Reisonienė aną dieną bibliotekoje pastebėjo:

— Mūsų visų uždavinys yra praplaužti abuojumą knygai, skatinti rinkimą ir skaitymą lieuviškų knygų, įtrauki jaunimą į skaitytojų eiles. Spaudos kioskas turi labai vertingų ir gražių leidinių, kurie praturtintų kiekvieną privatų knygynėlį ir būtų mielai laukiama ir vertinama dovana.

Ponia Reisonienė prisipažįsta, kad yra tik keli nuoširdūs knygos mylėtojai Adelaidėje. Jie stengiasi įsigyti naujų leidinių, nežiūrėdami į jų kainą. Įsidėmėtina, kad šie knygos mėgėjai daugumoje yra tie lietuviai, kuriems tikrai reikia skaitytis su pinigu.

Ši kukli kultūrininkė niekam nepriekaištauja, tačiau ar jos pastabos nekalba pačios už save? Malonu yra gauti aukų knygomis, malonu, kad p. Bačiūnas nuolatos papildo biblioteką naujais leidiniais tačiau būtų dar maloniau, kad daugiau adelaidiškių tas knygas skaitytų, kad daugiau jų iš kiosko pirktų savo knygynėliams ir savo prieteliams kaip dovanas.

Bibliotekos vadovybė, populiarindama lietuvišką knygą, kartas nuo karto suruošia kultūrines popietes (liepos mėnesio vidury surengta popietė buvo skirta Mykolaičiui-Putinui paminėti). Visa tai lietuviškai knygai ir lietuviui skaitytojui. Ar galime mes būti abejingi šiai nuoširdžiai veiklai?

Vl. Radzevičius

DR. A. VILIŪNAS AUSTRALIJOJE

Daugelis susirūpinę, kur dingęs Dr. A. Viliūnas, kuris prieš keletą metų buvo išvykęs į Europą studijuoti. Insbruko universitete (Austrijoje) jis 1965 m. įsigijo medicinos daktaro laipsnį ir šiandie jis vėl darbuojasi kaip gydytojas Australijoje. Dr. A. Viliūnui gegužės 14 d. Vakarų Australijos Medical Board suteikė praktikuojančio gydytojo teises ir tą pačią dieną Vak. Australijos Sveikatos Departamentas jam pačiam prašant paskyrė Meekatharra — Wiluna apskrities (District) gydytoju ir ligoninės direktorium. Šioje vietoje yra ir aerodromas, kur kartais nusileidžia ir tarptautiniai lėktuvai, kada dėl oro ar kitokių sąlygų Pertho aerodromas būna uždarytas. Lygiai jo pareigos patikrinti keleivius iš mediciniškos pusės. Birželio 10 d. Dr. A. Viliūno vadovaujamą ligoninę aplankė Vak. Australijos sveikatos ministeris Mr. McKinnon su eile savo palydovų.

Meekatharra — Wiluna apskrityje vykdomos įvairios ekspedicijos, kurios ieško žemės turtų. Aptiko nikelio, aukso ir tiriama, ar ekonomiškai apsimoka eksploatacijos darbai.

Tenka pasidžiaugti Dr. A. Viliūno atsiektais laimėjimais ir nuo širdžiai pasveikinti naujose pareigose. Tik perėmęs pareigas ir persikėlęs į naują vietą Dr. Viliūnas tuoj pat užsiprenumeravo *Mūsų Pastogę*. Linkime daktarui geriausios sėkmės.

Dr. A. Viliūnas įgijęs daktaro laipsnį prisiekdinamas Innsbrucko Un-te Austrijoje.

— Šiaulietis Kostas Jatulis perskaitė "Kooperatininko" žurnale informaciją apie išėjusias naujas knygas prekybos klausimais. Nutarė jas įsigyti. Nuvažiavo į Šiaulių centrinį knygyną. Ten paaiškino, kad knygos dar negautos. Po poros savaičių — vėl nėra. Parašė laišką Vilniaus parduotuvei "Knyga paštu". Iš ten atsakė, kad "tokių knygų nėra".

Tą kasdien įvairiais ir vis panašiais variantais besikartojančią istorijėlę papasakojusi, *Tiesa* bando aiškinti, kodėl taip atsitinka .Girdi, knygininkai nesidomi technine literatūra, tai nukiša kur nors, ir patys neberanda. Todėl, esą, — "knyga išėjo, jos nėra"...

O gal ir todėl, kad toks yra prigimtas "tarybinio" darbo stilius.

AUSTRALIJA NEPAKITUS

PASTEBI SVEČIAS IŠ SAN FRANCISKO

Pereitą šeštadienį porą savaičių Sydnėjuje paviešėjęs su visa šeima (žmona ir trim dukrom) išvyko vėl namo į San Francisko kadaise buvęs sydnejietis p. R. Pažemėnas. Prieš dešimtmetį apleidęs Australiją jis gražiai įsikūręs San Francisco mieste ir nesivaržydamas su visa šeima kasmet gali leisti savo atostogas bet kuriame žemės krašte. Šių metų atostogas jis paskyrė Australijai, būtent, norėjo vėl aplankyti ir pamatyti senas vietoves ir atnaujinti draugystes, kurių jis čia nemažai turi. Taip besisvečiuodamas nuo vieno prie kito aną dieną prieš išvykdamas buvo užsukęs ir į *Mūsų Pastogės* redakciją.

Jo pasakojimu San Francisco mieste esą apie 365 lietuvių šeimos, bet ir čia stengiamasi išvystyti lietuvišką veiklą (jis pats pernai net buvo vietos liet. bendruomenės pirmininku). Visi lietuviai šiame mieste labai patogiai įsikūrę. Anot p. Pažemėno, San Francisco lietuvių tarpe nesą darbininkų — visi arba profesionalai, arba šiltas vietas turį tarnautojai. Nors tokiame dideliame mieste lietuviai gerokai pasklidę, bet į lietuviškus parengimus susirenka apie šimtas, o kartais ir daugiau lietuvių. Jaučiasi ir liet. jaunimo veikla ypač skautai, kuriuos įkūrė kaip tik ponia Pažemėnienė. Lietuviškos pamaldos, būna kartą per mėnesį, kur lietuvius religiškai aptarnauja kun. Manelis. Yra dar kitas lietuvis kun. Pavalkis, bet jis, dabar būdamas amerikietiškos parapijos klebonu, perdaug užimtas, kad galėtų daugiau prisidėti prie lieuviškos veiklos. Tai bene pirmas lietuvis kunigas, gavęs amerikietišką parapiją. Pabrėžtina, kad kun. Pavalkis kaip tik ir buvo įsteigęs Amerikos liet. bendruomenės San Francisco skyrių.

Paklaustas kaip atrodo jam šiandie Sydnėjus po dešimties metų, p. R. Pažemėnas su šypsena pastebėjo, kal jo nuomone Australijoje nieko nesą per tą laiką pasikeitę. Išskyrus patį Sydnejaus City priemiesčiai ir periferijos palikusios tos pačios be reikšmingų žymių, kad kas būtų būdingai pakitę. Malonu, sako, pasimatyti su senais pažįstamais ir bičiuliais aplankyti matytas ir gyventas vietas, bet vis tiek Amerikoje gyvenimas yra nepalyginamai geresnis. Bet žinoma, ten ir kitokie darbo ir praktiško gyvenimo reikalavimai.

Apsistojęs p. Pažemėnas buvo pas savo žmonos Lilos tėvus, p.p. Liniauskus, kurie gyvena Leichhardt, Sydnėjaus priemiesty. Gaila tik, kad p. Domui Liniauskui neteko su svečiais ilgiau pabendrauti, nes vos tik jiems atvykus, jis susirgo plaučių uždegimu ir turėjo atsigulti į ligoninę. Linkime jam greitai sveikti.

A. A.

JONUI BALTARAGIUI

mirus, jo žmoną, sūnus Adolį, Faustą, Praną, Laimą ir jų šeimas liūdesyje nuoširdžiai užjaučia

L. ir R. Pažemėnai su šeima ir E. ir Pr. Nagiai.

A. A.

JONUI BALTARAGIUI

mirus, jo žmonai, šeimai ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Alytos
Andriuškos
V. Geniai

Canberros Lietuvių Klubo nariui

JONUI BALTARAGIUI

mirus, skausme palikusius žmoną, vaikus ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia

Canberros Lietuvių Klubo Valdyba

A. A.

JONUI BALTARAGIUI

mirus, jo žmoną, vaikus Faustą, Praną ir Laimą bei jų šeimas ir artimuosius skausme nuoširdžiai užjaučia

O. ir J. Maksvyčiai
I. ir K. Daniškevičiai

A. A.

JONUI BALTARAGIUI

mirus, nuoširdžiai liūdesy užjaučia jo žmoną, vaikus ir artimuosius.

Aldona ir Stasys Kapočiai

PRIMINTINI DIDVYRIAI

Šiais metais liepos 17 d. bus 35 metai kai žuvo mūsų tautos didvyriai, perskridę Atlanto vandenyną. Anuo metu skridimas per Atlantą prilygo šiandieniniams astronautams, iškylantiems į erdves.

Dar 1919 m. du anglų lakūnai perskrido Atlantą iš Šiaurės Amerikos į Airiją ir nusipelnė Atlanto nugalėtojų vardą. Vienam iš tų lakūnui — Alkukui — žuvus aviacijos katastrofoje jų žygis lyg ir buvo primirštas. 1925 m. amerikietis Orteigas įsteigė 25.000 dolerių premiją lakūnui, kuris be nusileidimo perskris Atlantą iš New York į Paryžių. 1927 m. gegužės 20-21 d.d. amerikietis C.A. Lindberg perskrido Atlantą per 32 valandas nuskrisdamas 5800 km iš New Yorko į Paryžių. Gi 1933 m. liepos 17 d. Atlanto vandenyną perskrido lietuviai lakūnai — Stepas Darius ir Stasys Girėnas. Jų nuskristas kelias 6411 km. Tai buvo antrasis pasaulinis skridimas pagal nuskristą atstumą. Po dviejų metų perskrido Atlantą ir kitas lietuvis — Vaitkus. Tai buvo šeštas lakūnas, vienas perskridęs Atlantą. Pagal nuskristą atstumą — 5100 km., tai buvo ketvirtas.

Sustokime trumpai prie mūsų Atlanto nugalėtojų.

Stepas Darius gimė 1896 m. sausio 8 d. Tauragės apskr., Kvedarnos valsč., Rubiškės kaime. Tėvui mirus Stepas su motina, patėviu ir dviem seserim 1907 m. išvyko į JAV. 1917 m. Stepas stoja savanoriu į JAV kariuomenę dalyvauja kautynėse Prancūzijoje. Už narsą ir sąžiningą tarnybą apdovanojamas dviem karo medaliais. Kare netgi buvo sužeistas. Karo metu JAV kariuomenėje tarnavo apie 35.000 lietuvių iš jų kare žuvo apie 7000.

Būdamas susipratęs lietuvis jis stengėsi kaip galint padėti už savo egzistenciją kovojančiai Lietuvai. Atvykęs Lietuvon jis dirbo įvairiose srityse, kovojo su vidaus priešais, dalyvavo Klaipėdos sukilime. 1922 m. baigęs karo mokyklą buvo paskirtas karo aviacijon, kur jis įsigijo piloto teises ir pasiekė kapitono laipsnį. Išbuvęs karo tarnyboje apie 7 metus jis 1927 m. išvyksta į JAV aplankyti savo motinos. Užklaustas draugų, kada sugrįšiąs, jis atsakęs — į Lietuvą aš parskrisiu. Amerikoje būdamas jis iš savo sesers pasiskolina 1500 dolerių, nusiperka lėktuvą ir vieną dieną lietuviškuose laikraščiuose pasirodo straipsnių apie Darių, kaip padangių artistą. Dar nė vienas lietuvis Čikagos padangėje taip nebuvo skraidęs. Jis ryžtasi skristi į Lietuvą bet reikia seseriai grąžinti skolą ir dar sudaryti lėšų, kad įsigytų tinkamą lėktuvą skridimui per Atlantą. Darius steigia mažą akcinę bendrovę — 100 akcijų po 100 dolerių, įsigyja transporto lėktuvą. Neilgai trukus lėktuvas užkliūva už telefono vielų ir sudūžta. Vėliau Darius pradeda dirbti orinio transporto bendrovėje ir tuo pačiu įsteigia lietuvių aero klubą 1932 m. Keturis mėnesius jis vairuoja trimotorinį Ford lėktuvą. Skraidymo sezonui pasibaigus jis vėl grįžta į Čikagą.

Stanislovas Girskis (vėliau pakeitęs pavardę į *Girėnas*) gimė 1896 m. Vytogalos km., Kaltinėnų valsč. Raseinių apskr. 1910 m. mirus tėvui būdamas 13 metų su motina ir dviem vyresniais broliais išvyksta į JAV. Kiek palankęs mokyklą gauna vietą spaustuvėje pasiuntiniu atlyginamas $3 į savaitę. Kiek susitaupęs nusiperka motorinį laiviuką ir ima vežioti keleivius Mičigano ežere. Vėliau įstoja savanoriu į JAV kariuomenę ir dirbo karo lakūnų mokykloje. Kartais ir jam tekdavo paskaidryti su mokiniais lakūnais. Išėjęs iš kariuomenės jis po kiek laiko drauge su švedu Larsonu įsigyja lėktuvą, kuriuo beskaidrant vos neprarado gyvybės. Bet tas jo nuo skaidrymų neatbaidė.

Čikagoje sutikęs Girėną Darius pasisako galvojąs apie tolimą skridimą. Girėnas sužavėtas mintim pasiūlė skristi į Airiją. Gi Darius pasisakė už Kauną. Abu sutarė ir bandė sudaryti lėšų tinkamam lėktuvui. O pinigų abiem trūko.

1932 m. Čikagos lietuvių laikraščiai paskelbė, kad du prityrę lietuviai lakūnai nusipirko lėktuvą ir pasiryžę skristi per Atlantą į Lietuvą. Bet kas gi viliojo juos leistis į tokią pavojingą kelionę? Niekas jiems jokių premijų neskyrė. Dabar jiems buvo reikalinga parama paruošti lėktuvą tolimam skridimui. Jiedu savo tikslą išdėsto savo atsišaukime, kurį paskelbė Amerikos lietuvių laikraščiai 1932 m. liepos 11 d.: *"Mes skrisime iš New Yorк į Kauną. Dar niekas nėra tiesiai nenusileisdamas nuskridęs iš Amerikos į Lietuvą. Lietuvių tauta laukia iš savo sūnų drąsesnių žygių. Būtinai reikia ir jos sūnums prisidėti prie bendrojo darbo — tirti dar mažai žinomas virš Atlanto atmosferines sąlygas. Gyvendami tokiais laikais, kada stengiamasi oras panaudot žmonijos reikalams, laikome savo pareiga tautos vardu tą darbą garbingai atlikti. Mes susidėję visus savo pinigus nusipirkome lėktuvą. Taigi tam istoriniam lietuvių žygiui esame paaukoję visą savo turtą, ir aukojame savo jėgas. Būtinai reikalingų lėktuvui įrengimų įsigyti patys jau neįstengiam. Tam dar reikia 4000 dolerių. Tad tikime, kad mums padės patriotiškai nusiteikę mūsų tautiečiai* — Amerikos lietuviai." Šiam žygiui nepritarė lietuvių komunistuojanti spauda, kur buvo rašoma: "Šis lakūnų skridimas yra demonstracija prieš Sovietus. Lietuvos patrijotai nori pasirodyti buržuaziniam pasauliui, kad štai kokių lakūnų turi Kaunija ir kaip mes būtume naudingi karui prieš bolševikus."

Po tokių atsiliepimų spaudoje atsirado ir visuomenėje įvairių nuomonių. Bet pasiryžėliai mažai kreipė į tai dėmesio ir intensyviai ruošėsi skridimui.

Ir 1933 m. liepos 15 d. 7.30 val. ryto atvyksta į New York aerodromą. Steponas Darius ir Stasys Girėnas sėda į lėktuvą, kuris buvo pakrikštytas "Lituanica". Darius taria: "Jei pavyks pakilti, tai 95% visos kelionės jau bus įvykdyta": Nes abejojo, ar lėktuvas pakels 3665 kg. svorį. Lituanicai jau ant pat vandenyno kranto pavyko atsiplėšti nuo žemės. Du sparnuoti lietuviai nukreipė Lituanicą virš rūstaus Atlanto šiuo maršrutu — New York, New Foundland, London, Amsterdam, Swinemuende, Karaliaučius, Kaunas. Viso 7186 km. Darius savo dienorašty užrašęs: "Netoli Europos ištiko audra". Liepos 17 d. kada pasaulis turėjo išgirsti apie šių didvyrių atliktą žygį, likimas lėmė kitaip: mirtis paglemžė drąsuolius. Jie žuvo prie tėvynės slenksčio — Soldino miške. Ir net paskutinėmis savo gyvenimo sekundėmis jie nepamiršo pareigos: jie išmetė į Lietuvą vežtuosius laiškus, kad užsidegęs lektuvas jų nesunaikintų. Jų tarpe buvo ir lakūnų testamentas ir amerikiečių lietuvių sveikinimai atsikūrusiai Lietuvai.

Dariaus ir Girėno laidotuvės Kaune. Eisena Laisvės Alėja
Nuotrauka E. Dryžos

Liepos 19 d. po pietų Kauno aerodrome laukė vyriausybė, svetimųjų valstybių atstovai, Lietuvos kariai, šauliai, visa aviacija ir apie 50.000 žmonių minia. 16 val. atskrido lėktuvas su žuvusiais didvyriais devynių sparnuotų palydovų lydimas. Žuvusiųjų draugai lakūnai išnešė didvyrių karstus. Iškilmingai nuaidėjo Lietuvos ir J. A.V. himnai. J.A.V. atstovas užužtiesė Amerikos vėliavą greta Lietuvos ir Vyčio Kryžiaus vėliavų. Perskaitytas Lietuvos prezidento aktas apie didvyrių apdovanojimą. Vėliau jų kūnai buvo nulydėti į Kauno Baziliką. Kitą dieną jų laidotuvėse dalyvavo apie 100.000 žmonių, o širdyje raudojo apie keturi milijonai tautiečių.

Argi buvo kada taip nuoširdžiai apraudotas koks nors pasaulio galiūnas? Užuojautas tiesioginiai ir per Lietuvos pasiuntinybes pareiškė šios valstybės: Amerika, Anglija, Latvija. Estija, Suomija, Švedija, Belgija, Prancūzija, Italija, Čekoslovakija, Vengrija, Rumunija, Ispanija, Vokietija, Lenkija, Sovietų Sąjunga, Paragvajus, Kuba ir eilė kitų. Šis lietuvių sparnuotas žygis ir jų tragedija anais aviacijos menko išsivystymo laikais sužavėjo lakūnus ir diplomatus ir valstybių vyrus. Pasaulio spauda ir visa žmonija padėjo geriau suprasti ir įvertinti Dariaus ir Girėno žygį. Dar niekad pasaulis taip palankiai ir nuoširdžiai nerašė apie mūsų tautą, kaip tuo metu. Kas ir nebuvo girdėjęs apie Lietuvą ,tas tada sužinojo. Visų tautų laikraščiuose mirgėte mirgėjo stambiomis antraštėmis Lietuvos vardas šalia Dariaus ir Girėno paveikslų.

Šis žygis yra labai aktualus mums išeiviams ir dėl to, kad jis liečia tiesioginiai mus. Jų materialinis ir dvasinis turtas įsigytas lygiai tokose pačiose sąlygose, kaip kad mes šiandien gyvename. Ir jis paskirtas Jaunajai Lietuvai. Bet jie suprato ir mokėjo išnaudoti galimybes didesnei Lietuvos naudai ir garbei. *A. K-ka.*

POEZIJA

VEDA JOAKIMAS VĖJAS

MARIUS KATILIŠKIS

BEVARDĖ

Juodasis Akermanis prekiauja senu laužu
ir augina dvylikos metų mergaitę.
Bet aš niekaip netikiu, kad jai tiktai dvylika.
O linksmas, gauruotas geraširdis našlys nepyksta dėl to,
jis tik juokiasi, kad metų nespėjam suvyti.
Jaunystė vis gviežiasi aplenkti metus, lyg pramatanti trumpą
(pavasarį.
O pavasaris trumpas, tai tiesa, kad nespėjam jame išsimaudyti,
kaip pabudusios upės juodoj sietuvoj.
Jis dainuoja mums nesuprantamą dainą, gal apie žolę,
(išleidžiančią
daigą tarp plikų akmenų? Ir apie nuostabų žiedą, tos žolės,
(prakalusios
pašalą, gruodą ir sausrą?
Jis dainuoja ir švilpauja kraudamas geležį lentynose.
Perku ištrupėjusia pentimi kirvį.
Koks jos vardas?
Aš numetu kirvį per tvorą ir einu nusipirkti grandinės,
lyg ji būtų man taip reikalinga, kaip būtinas laisvės ir savęs
(praradimas.
Ji Hannah? Ji Estera? Ji?...
Parduok man senus, surūdijusius pančius,
kuriais kaustė baudžiauninkus mūrinėse dvaro klėtyse,
kuriais kalė prie liepos šventoriuje nusidėjusius mirčiai,
kuriais pančiojo arklius ganyklose nuo tykančių barzdotų
(burliokų.
Taip nuperku pančius. Ir juokiasi ji, ir tamsioj krautuvėlėj
šviesu,
kaip vidudienį. Ir tėvas dainuoja tą pačią velnionišką dainą,
kratydamas žilstančias garbanas. Lentynos tuštėja. Aš baigiu išpirkti viską. O vieno dar vis negaliu. Koks jos vardas?
Bet jis neparduoda ir juokiasi. Dar liko spyna, dar kūjis
ir pleištai,
kuriais aižė akmenis palociaus pamatams.
Lentynos tuštėja. Baigiu išpirkti viską.
Netrukus paliks tik sienos ir pats šeimininkas.
Parduok man viską. O jis neparduoda ir juokiasi.
Ir tik švilpauja velnišką dainą.
Apie ką, apie ką jis dainuoja?
Bijau tavo mergaitės ir jos dvylikos metų.
Tu bijai? Nustemba juodasis prekijas. Ir aš kartais bijau...
Ir tu bijai, bičiuli, Akermani?
Mano krautuvė išparduota, o jai dar toli iki šešiolikos,
kol turės atvažiuoti poriniu kinkyta.
Ir ją išsivežti? Nebūk papykęs, negi nematai, kaip ji man
rūpi?
Nė jis nematė, nemačiau nė aš ir ji nematė.
Nė keturiolikos ji nesulaukė, kai prapliupo ugnimi
iš medžių, iš baltų barokinių bokštų, nuo stogų.
Kai patiesė ir ją — bevardę, draug su tėvu ant šlykščiai
nudilintų turgavietės akmenų, amžiais nuletentų kaimiečių
naginių, čigonų, žydų.
Ji Hannah, Estera, ji?...
Jos krūtys pakilo aukštyn, statmenai, tarsi dvyniai barokiniai bokštai,
iš kurių lijo ir lijo ugnim.

— — —

Katiliškį žinom kaip prozininką. Poezija jis lig šiol retai tepasirodė. Savo, "Metmenyse" telpančiais eilėraščiais jis bando užsiekti tai, kas, sekant mūsų egzilinės poezijos ir prozos tradicija, vargu ar, iš viso, užsiekiama. Dėl to Marius mums yra plėšimų darbininkas, pienierius, ruošiantis dirvą dar nekultivuotuose plotuose.

Eilėraštis "Bevardė" telpa tik ką pasirodžiusiam 15-tam "Metmenų" numeryje.

ŽMOGAUS TEISIŲ ŠVIESOJE

Trečioji liepos mėnesio savaitė (14-20-d.) šiemet devintą kartą Jungtinėse Valstybėse bus Pavergtųjų Tautų Savaitė.

Pavergtųjų Tautų Amerikiečių Bičiulių organizacijos ir Pavergtų Europos Tautų Seimas paskelbė bendrą 1968 Pavergtų Tautų Savaitės manifestą, kuriame šios savaitės minėjimo reikšmė iškeliama pastarųjų Vidurinės-Rytų Europos įvykių šviesoje. Komunistinėms santvarkoms tenka susidurti su jų pačių prigimtyje glūdinčiomis problemomis, įtampomis ir nerimu. Iškyla į paviršių du dešimtmečius užgniaužta, bet nenuslopinta komunistų užviešpatautų tautų opozicija prieš įsiamžinti besistengiančius komunistinius režimus.

Staliniško režimo Čekoslovakijoj nesiryžimas atleisti varžus ir nesugebėjimas pakeli gyvenimo lygį iškėlė į viršūnes pačios komunistų partijos pažangesniuosius elementus. Nauja vadovybė privalėjo atsižvelgti į nekantrius intelektualų ir studentų reikalavimus daugiau pasisakymo laisvės. Visa tauta Čekoslovakijoj įkvėpta dvidešimties metų neteisės "suvokimo", buvo lemianti per visą kraštą žengiančių permainų varomoji jėga.

Šių metų kovo mėnesio studentų demonstracijos Lenkijoje buvo akivaizdus protestas prieš slopinančią cenzūrą ir pagrindinių žodžio laisvės teisių apribojimą. Partijos vadovybė į tuos teisėtus reikalavimus atsakė kerštingais baudžiamaisiais veiksmais: baudžiamamis bylomis teismuose rašytojams ir universitetų profesoriams, masiniais studentų suėmimais. Skubomis valdžios iškelti kaltinimai žydams buvo pavartoti nukreipti visuomenės dėmesiui nuo tikrųjų rūpesčių.

— Intelektualai ir jaunuoji karta pavergtuosiuose kraštuose, — toliau pareiškiama manifeste, — turi sužinoti, kad jų humanistišką protestą palaiko laisvasis pasaulis. Todėl yra būtina, kad intelektualų reikalavimai, kuriuose yra išreiškiamos taip pat ir darbininkų bei žemdirbių aspiracijos, būtų išsamiai aptarti susirinkimuose bei konferencijose, vykstančiose ryšium su Tarptautinių Žmogaus Teisių Metais kuriuos paskelbė Jungtinės Tautos ir Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas.

Išvadinėj manifesto daly pareiškiama, kad minėdami šių metų Pavergtų Savaitę:

— Pabrėžiama, kad Sovietų Sąjunga sulaužė savo iškilmingus laisvės ir nepriklausomybės pažadus devynioms tautoms kurios II Pasaulinio karo metu ar po jo tapo pavergtos, būtent — Albanijai, Bulgarijai, Čekoslovakijai, Estijai, Latvijai, Lietuvai, Lenkijai, Rumunijai ir Vengrijai.

— Pabrėžiame taip pat, kad komunistiniai režimai Rytų-Vidurio Europoj tebpeslopina žmonių valią neleisdami periodinių ir tikrai laisvų rinkimų.

Į viso pasaulio valstybių laisvas vyriausybes kreipiamasi, kad jos pareikštų remiančios visų komunistų nelaisvėje laikomų tautų laisvo apsisprendimo teisę ir keltų tą klausimą Jungtinėse Tautose kaip jų nuolatinio rūpesčio reikalaujan tį dalyką.

Vyriausybės taip pat raginamos naudoti visas progas raginti Sovietų Sąjungą ir Rytinės-Vidurinės Europos komunistinius režimus grąžinti tuose kraštuose Visuotinėje Žmogaus Teisių Deklaracijoje principus.

Vyriausybės taip pat raginamos kreipti viso pasaulio dėmesį į tai, kal būtinai reikia tokios atsakingos visų laisvųjų valstybių laikysenos, kuri pakeltų Rytinės-Vidurinės Europos tautų nuotaiką ir sukurtų jose aplinką, palankią jų reikalavimams visiško valstybinio suverenumo, asmeninės ir žmogaus orumo.

Pavergtų Europos Tautų Seimas panašaus turinio pareiškimą paskleidė laisvųjų kraštų politikos ir informacijos sluogsniuose. Šiame pareiškime ypač pabrėžiamas reikalas parengti pozityvią programą laisvo apsisprendimo teisei įgyvendinti Rytinės-Vidurinės Europos karštuose ir sukurti tarptautinį mechanizmą, pajėgų įgyvendinti tarptautinius susitarimus žmogaus teisių reikalais.

Prieš programos sudarymą, PET Seimas siūlo pasižiūrėti, kiek minėtuose kraštuose yra (jei yra) pažangos žmogaus teisių įgyvendinimo srity nuo Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos paskelbimo ir kokių tebėra kliūčių toms teisėms įgyvendinti.

(*ELTA*)

KOVOS GINKLAS — KNYGA

LITUANISTINIŲ VEIKALŲ PLATINIMAS AUSTRALŲ IR VIEŠŲJŲ BIBLIOTEKOSE

Svarbu, kad visos mokslo institucijos ir viešosios valstybinės bibliotekos turėtų lituanistinių leidinių apie Lietuvą svetmom kalbom ir mūsų klasikus lietuvių kalboj. Šis darbas nėra lengvas ir reikalingas didelės kantrybės ir pasiaukojimo. Per eilę metų ir dideles pastangas esu jau dideliu lietuviškų knygų rinkiniu aprūpinęs Melbourno Valstybinę Biblioteką. Joje jau yra per 100 tomų lituanistinių veikalų visokiom kalbom. Yra net Lietuvių Enciklopedijos komplektas, V. Krėvės Raštai 6-iose tomuose, B. Sruogos, V. Mykolaičio ir kitų mūsų klasikų raštai. Per įtemptas pastangas pasisekė įsitošti su litauanistiniais veikalais į Adelaidės, Canberros Monash Universiteto Bibliotekas. PLB pirmininkas yra padovanojęs lituanistinių veikalų rinkinį Monash Universitetui Melbourne. Iš *Eltos* esu gavęs leidinių anglų kalba ir juos padovanojęs įvairiom progom australų profesoriams ir bibliotekoms.

Lituanistinių veikalų parūpinimas australų universitetams ir viešosioms bibliotekoms yra labai reikšminga akcija tiek mūsų besimokančiai jaunuomenei, tiek supažindinimui australą ir kitų tautybių su Lietuvių Tautos gyvenimu be kultūriniais laimėjimais. Būtų gera, kad kiekvienoje vietovėje atsirastų žmonių, besirūpinančių lituanistinių veikalų įpiršimu vietinėms bibliotekoms. Vietoje gyvenant lengvau tą akciją varyti ir veiksmingiau tą misiją vykdyti.

Šiandien tik kultūrinėmis vertybėmis ir knygomis apie savo tautą tiesiame kelią į mūsų tautos nepriklausomybę ir laisvę!

Platinimo akcija besisielojąs jau ilgesnį laiką

A. Krausas

M. P.
SPAUDOS
BALIUS
RUGPIŪČIO 3 D.
UKRAINIEČIŲ
SALĖJE LIDCOMBE

"VAIDILA" VYKSTA MELBOURNAN

Niūrų, juodą 8-to birželio šeštadienio 6-tos val. rytą, Adelaidės "Vaidilos" teatro vaidintojai ir svečiai susirinko prie Lietuvių Katalikų Centro kelionei Melbournan. Klebonas kun. A. Kazlauskas, anksti rytą atsikėlęs linkėjo geros kelionės, pasisekimo ir ketino 'bizūnų' nepasisekimo atveju.

Dekoracijos greitai buvo pakrautos, saugiai virvėmis pritvirtintos, ir apie 6.30 val. autobusas išjudėjo kelionėn.

Nors rytas buvo šaltas ir tamsus, bet nuotaika gera. Autobuse visi ūžė, šnekėjo, o pradėjus švisti pasigirdo pirmoji daina. Ir tos dainos lydėjo mus visą kelią. Baigus 'gausti trimitais' vyrams, 'mišrus choras' tęsė toliau; nutilus tam, jaunimas perėmęs vedė dainą po dainos.

Kad mūsų maloniam ir labai paslaugiam šoferiui būtų smagiau, buvo sudainuota pora dainų angliškai, bet atrodo, kad lietuviškos dainos jį labiau žavėjo.

Ilga kelionė pasidarė visai trumpa, net nebuvo apsižiūrėta, kaip sustojom Melbourne prie Lietuvių Namų.

Ponios Kružienės priežiūroje, adelaidiškiai greitai buvo paskirstyti laikiniems savo šeimininkams ir išvežioti į namus nakvynėn. Vėliau paaiškėjo, kad vieni tuoj po vakarienės ėjo ilsėtis o kiti besišnekučiuodami ir pusryčių sulaukė, tačiau visi (iš vakaro režisieriaus prigrasinti), 9 val. ryto jau vėl buvo Lietuvių Namuose.

Scena mažoka, ypač siauroka ir dekoracijas reikėjo suspausti, tačiau šiaip viskas padaryta ir parūpinta, kas buvo žadėta, iki paskutinės smulkmenos.

Apsitvarkius scenoje, visi nuskubėjo į Šv. Jono bažnyčią, į lietuvių pamaldas. Ten teko susitikti dar daugiau adelaidiškių, įvairiais reikalais į Melbourną atvykusių.

Bažnyčioje dvasią kėlė Melbourno bažnyčios choras, vad. p. P. Morkūno. Per visas pamaldas choras giedojo lietuviškas Šv. Mišių giesmes, jas ypatingai gražiai išpildydamas. Ne vienas mūsų mintimis buvome perkelti į tėvynę, tų taip pažįstamų giesmių įtakoje.

Po pamaldų vėl į Lietuvių Namus, kur mielos ponios šeimininkės paruošė labai skanius karštus pietus. Kadangi vaidinimo pradžia 5 val. vakare, vaidintojams nebuvo kada svečiuotis reikėjo ruoštis spektakliui.

Publika pradėjo rinktis anksti — buvo ir tokių, kurie net dvi valandas prieš spektaklio pradžią jau sėdiniavo salės foje. O žmonių, žmonių! Net patys melburniečiai nustebo — kino salė pilnutėlė, balkonas taip pat užpildytas; pradėjo pristatinėti kėdes, net ir stovinčiųjų buvo pilni pasieniai. Buvo ir tokių, kuriems teko grįžti į namus vaidinimo nepamačius.

Publika ypatingai šilta — vaidintojams smagu vaidinti. Varžymosi ar nervuotumo jausmas greitdingo, žiūrovams šiltai reaguojant ir plojant net vidury vaidinimo. Tuojau pat užsimezgė malonus ryšys tarp scenos ir salės. Kada spektaklio pabaigoj visa publika pradėjo ploti į užbaigtuvių suktinio taktą ir iš balkono šaukti — "trečią veiksmą pakartoti!" — ne vienam vaidintojui, plačiai besišysančiam ir ašara blykstelėjo akyse.

Melbourno bendruomenės valdybos pirmininkas, p. S. Grincevičius, šiltais žodžiais pasveikino Adelaidės teatrą "Vaidilą", padėkojo už atvažiavimą ir pasidžiaugė, kad melbourniečiai gavo progą labai maloniai praleisti sekmadienio vakarą, linkėjo dirbti toliau ir Melbourno taip pat neužmiršti.

Ponia Kružienė taip pat dėkojo vaidintojams, dėkojo melburniečiams, kurie taip mielai sutiko apnakvydinti svečius, linkėjo, kad Melbournas ir Adelaidė tankiai viens kitą lankytų. Melbourno "Aušros" teatro vardu, p. Kružienė įteikė dovanų — moterims kelionę pasaldinti, o vyrams pastiprinti balsus, kad geriau dainuotų.

Adelaidės teatro "Vaidilos" vardu, rež. J. Neverauskas padėkojo p. pirmininkui Grincevičiui už žodį ir dovanas, p. Kružienei už sunkią naštą organizuojant teatro priėmimą ir ypač Melbourno lietuviškai visuomenei, kuri tokiu skaitlingu atsilankymu ir taip šiltu priėmimu, aiškiai parodė, kad Adelaidės teatras tikrai buvo laukiamas.

Po vaidinimo, didžiulėje Lietuvių Namų svetainėje, buvo paruošta vakarienė Melbourno ir Adelaidės vaidintojams ir svečiams. Stalai lūžo nuo labai skaniai paruoštų valgių ir puikių tortų. Poniosšeimininkės bėgiojo, ragino valgyti, gerti, rūpinosi svečiais, parodydamos ypatingai didelį nuoširdumą.

Nuotaika maloni, visi kaip viena šeima, Melbourno jaunimas linksmino dainomis, adelaidiškius — pašokdami lenciūgėlį.

Kun. Vaseris kalbėjo labai linksmai apie spektaklį. Viskas labai patikę, tik anot Dundulio — "vienas daiktas negerai", — būtent, sako, nereikėjo vežtis žiūrovų iš Adelaidės nes melburniečiams vietos pritrūko. Išsiaiškinom, kad tie žiūrovai buvo 'šnipai', strateginėse vietose susėdę, ausis ištempę, klausė publikos reagavimo.

O tas reagavimas malonus, draugiškas ne tik spektaklyje, bet ir per visą buvimą Melbourne. Kur beeisi — besišypsantys veidai, geras žodis, šiltas rankos paspaudimas.

Ir kai labai šaltą, ankstyvą pirmadienio rytą, 'ištikimiausiųjų' būrelis atėjo išlydėti Adelaidėn grįžtančiųjų — 'sudiev, sudiev' užtraukus, ašaros spindėjo ir melbourniečių ir adelaidiškių akyse, kaip mielą draugą paliekant. Sudiev, Melbourne; sudiev, draugai senieji ir naujai įsigyti; sudiev visi lietuviai, kurie taip skaitlingai dalyvavote spektaklyje, kurie šiltu priėmimu mums dvasią pakėlėte ir ją sustiprinote.

Ištiestų rankų daugiau nebepaleiskime, vieni kitus dažnai lankykime. Juk kaimynai esame. *V.N.*

v.s. B. Žalys

L.S.S. V-ji tautinė stovykla

Įžiebę Vilniaus kalvose
Skautybės ugnį širdyse,
Vis nešam vėliavą aukštai,
Nors ir toli gimti namai.

Liet. Skautų Sąjunga, kurios pirmasis vienetas — mišri skautų -čių skiltis buvo Petro Jurgėlos-Jurgelevičiaus įkurta 1918 m. lapkričio 1 d. — šiemet švenčia savo veiklos 50 metų jubiliejų. Per tą laiką, per sąjungos eiles, ugdydamiesi "Dievo, Tėvynės ir Artimo" meilės idealų šviesoje, yra perėję tūkstančiai lietuviškojo jaunimo. Bolševikams okupavus Lietuvą, LSS kaip patriotinė organizacija, buvo uždaryta viena pirmųjų Aišku — neleido jos atgaivinti ir vokiškieji naciai. Bet s-ga kaip daigas iš po žiemos sniego, tik karui pasibaigus spontaniškai atsidūrė Vokietijos miestų griuvėsiuose susispietusių tremtinių stovyklose dar 1945 m. pabaigoje, į savo eiles apjungdama kelis tūkstančius jaunųjų lietuvių bei lietuvaičių. Ir emigracijos bangos šios veiklos neišblaškė — ji atgijo paskiruose kraštuose — JAV, Anglijoje, Kanadoje, Vokietijoje, Australijoje ir kt. — taip, kaip prieš 50 m., vis dar tebeburdama po savo žaliąja vėliava jaunuolius, vis dar tebeugdydama juos Dievo, Tėvynės ir Artimo tarnybai.

Deja, auksinį S-gos Jubiliejų, taip pat kaip ir Nepriklausomos Lietuvos, pusšimčio metų sukaktį prisėjo minėti svetur....

50-čio minėjimo kulminaciniu punktu, be visos eilės kitų parengimų ir užsimojimų bus V-ji Tautinė Stovykla (V TS), ruošiama liepos 8-20 d.d. J.A.V., Rako stovyklavietėje, Custer vietovėje, Michigan, valstijoje. Šios stovyklos spec. uždaviniais bus: a) stovyklinių būdu paminėti Nepriklausomos Lietuvos atsikūrimo ir Lietuvos skautybės įsikūrimo 50 m. sukaktis; b) išlaikyti Lietuvos skautų-čių pradėtą tradiciją — kas 10 metų suruošti Tautinę Stovyklą; c) pastebimiau įsigilinti į tautinius lietuvių reikalus ir parodomaisiais būdais giliau įsijausti į liet. kultūros lobius; d) siekti tobulai skautiškai stovyklauti ir parodyti liet. skautybės sąjūdžio stovyklinius užsimojimus bei sugebėjimus; e) užsidegti didesniu noru stiprėti dvasia atsakingiau įsipareigoti tautiniams lietuvių uždaviniams, geriau organizuotis ir tobuliau gyventi skautiškąjį lietuvybės gyvenimą.

Į V TS suskris JAV Atlanto, Vidurio ir Kanados rajonų skautai ir skautės. Tikimasi ,kad stovykloje taip pat dalyvaus atstovai beveik iš visų kraštų, kur tik yra liet skautų. Stovyklai vadovaus v. s. A. Saulaitis, LSS Tarybos Pirmijos Pirmininkas.

Ši stovykla bus pagrindinė. Kitos, kaip Anglijos-Vokietijos bei Australijos, bus laikomos papildomosiomis. Joje, manoma, dalyvaus didžiausi iki šiol susibūrusio liet. skautiško jaunimo skaičiai.

Į V TS iš Australijos rajono vyksta melburniškis s.v.v.sl. Remigijus Bakaitis. Jo kelionę remia vietos skautai, kiti skautų vienetai ir liet. organizacijos.

LSS Australijos rajonas į V-ją Tautinę Stovyklą rinksis 1969 m. sausio mėnesio pradžioje Adelaidės apylinkės miškuose. Ir čia, tikimasi suskris gausūs Australijos liet. skautiškojo jaunimo būriai iš Adelaidės, Brisbanės, Canberros, Geelong'o, Melbourno ir Sydnėjaus vienetų. Gal net, sąlygoms palankiai susiklosčius, bus susilaukta ir svečių iš mūsų skautiškųjų centrų J.A.V. Kol kas vyksta tik planavimas bei pasiruošimai: tikroji padėtis paaiškės antrojoje šių metų pusėje.

Kai *M.Pastogės* skaitytojai skaitys šias eilutes, LSS V-ji Tautinė Stovykla bus jau prasidėjusi; mes, LSS Australijos rajono skautai tiesiame į V-sios TS dalyvius savo kaires ir linkime jiems sėkmingo stovyklavimo ir ramiu bet tvirtu žingsniu įžengti į antrąjį s-gos penkiasdešimtmetį Dievo, Tėvynės ir Artimo šūkio vediniems!

MELBOURNO LATVIŲ OPERETINIS ANSAMBLIS

stato *Emerich Kalman* operetę

DIE CSARDASFUERSTIN (SILVA)

MELBOURNE: rugpiūčio 3,4,11,17 ir 18 d.d. ir rugsėjo 1 d. Latvių Namuose 3 Dickens St., Elwood, Vic. Tel. 91 3945. Pradžia šeštadieniais 7 val. p.p., sekmadieniais 6 val. p.p.

ADELAIDĖJE: rugpiūčio 25 d. 1 val. p.p. Latvių Namuose, 4 Clark St., Wayville, S.A., tel. 91 9600.

SYDNĖJUJE: rugsėjo 7 d. (šeštadienį) 7 val. vak. ir rugsėjo 8 d. (sekmad.) 1 val. p.p. Latvių Namuose 32-34 Parnell St., Strathfield, tel. 74 8500.

Bilietai prie įėjimo arba iš anksto užsakant kreipiantis nurodytais adresais.

1000 ir viena naktis

(VIETOJE LAIŠKO REDAKCIJAI)

"Kad būčiau žinojęs — būčiau nemiegojęs,
Gilų straipsnį rašęs išspausdinti prašęs"...

Paraliai kur parautų! Ponas Redaktoriau, esu piktas! Jeigu užeitų kaimynas, aš jo laiptais žemyn ir per duris gal ir neišvyčiau ,bet į kavą jam tik 40 pupelių ir anei vieno daugiau! Amžinai giriasi "Mūsų Pastogę" nuo pradžios iki pat amen parskaitąs, visuomet viską žino, bet man anei viaukšt!, kad redaktorius "drukarnėje" apelsino žieves mirko ir per pančeką košia — keistą rašalą tūkstantąjam numeriui ruošia. Būčiau ir rašęs ir prašęs! Palaukit, pasigausiu aš jį Spaudos Baliuje! Apskalamatysiu aš jį...

Kitą vertus gal ir neverta? Nelabai jis taip pat ir kaltas. "Mūsų Pastogę" skaitau ir aš patsai jau kiek ten tų metų. Kaimynas žino. Bet, kadangi, būdavo tik prabėgomis ir ant greitųjų (iš jo paties skolinta),į tą numeraciją nebebūdavo kada bepažiūrėti. Dabar ponas Redaktoriau, jau gaunu nuosavą, nes kažinkas apskundė mane Administratoriui ir, šiam kyštelėjus man britvą po šlipsu, kitos išeities nebebuvo.

Taigi, vartau rankose sąžiningai nuo A iki Z perskaitęs, palka ir trimis apelsinais pasipuošusią "Mūsų Pastogę". Ji nuosava, sava ir mano! Tačiau, Geras danguje žino, kad to viso atsiekti — Tūkstantis nemiegotų naktų. Pačiam — berašant; kabliukus, taškiukus, nosinaites į vietą berikiuojant, raudoną pieštuką bedrožiant — kiek nemiegota?.. Kitiems — kabliukų, šauktukų, dvitaškio, galastuvo ir dalgio beieškant — kiek nemiegota?

Guli šeši tūkstančiai lapų apkloti šiltais auksu papuoštais, viršeliais Vanago muziejuje Adelaidėje ir tyliai sapnuoja. Tyliai sapnuoja? Ar daug kas įsivaizduoja kiek ten, tarpe tų lapų sukrauta lobio ir vertybių? Istorijos senienų, šoblių ir kardų? Juoko ir ašarų užsitarnautų medalių, akmens ir medžio kryželių. Kieto ir atkaklaus darbo pasigėrėtinų rezultatų ir ... neištesėtų pažadų. Kiek ten prakaito išlieta sporto aikštėse, vyno ir alaus išgerto krikštynose, išleistuvėse ir baliuose? Kiek veidų pasitraukusių iš mūsų kasdienybės ir nykstančių mūsų atmintyje? Kiek nulaužytų pieštukų, kai Waterboard'o kirkos atgrubinta ranka mėgino ką nors parašyti? Kalkių ir cemento maišyto ant didelių planų — sudžiūvusių ir be naudos? O nutarimų, skelbimų ir prašymų? Linkėjimų einantiems gyveniman, kurie, visdėlto nedaėjo... Ir nudaužytų iki kraujo kumščių į posėdžių stalus, teisingų ir "teisingų"?..

Kad taip, lyg tas pasakų herojus, galėtumei žmogus atsistojęs prieš tą stiklo spintą pasakyti: — "Atsidaryk!". Kokia minia gyvų žmonių iš ten pasipiltų?.. Oro skautai Dariaus ir Girėno keliais Lietuvon sklandytuvais... Miškininkai Ingleburną sodriomis pušaitėmis apželdintų, kad būtų medžiotojams kur zuikis nudilbinti ir ilgų prakalbų sakytojams kur kalbėti... Ponių be ponų ir ponų be ponių?.. Pulkininkų pulkininkų!! O planuotojų! O statytojų! O grio vėjų — jau ir nebeklausk! Gal ir su "Aladino" lempa atsirastų ir jon patrynus būtų galima sužinoti, kokiame *Mūsų Pastogės* numeryje stovi pastatyti Centriniai Australijos Lietuvių Namai Sydniejuje arba gal iš jos išlindęs arabas pasakytų mums lietuviams, kaip sulysti visiems į tą pačią vieną lempą ir iš jos išsiveržti milžinais dideliems naudingiems darbams?. Tokiems darbams, kurie savo apčiuopiamais rezultatais įgalintų ir padrąsintų mūsų jaunuosius pasilikti Gintarais, o ne "Amber for Ever".

Su šituo *Mūsų Pastogės* numeriu tau, Redaktoriau, jau Tūkstantis ir viena naktis. Ar tau bus žadėta dar tiek pat naktų nemiegoti, o man stiklo spintoje pamatyti kita šešių tūkstančių lapų knygą — tik Geras danguje žino. Tikėkimės kad ateina dar tūkstantis ir viena naktis.

Kukutis

"METMENYS" NR. 15

RUSIFIKACIJOS DEMASKAVIMAS

Šiomis dienomis Australijos skaitytojus pasiekė naujas, 15-sis *Metmenų* numeris. Tai jaunosios kartos kultūros žurnalas, leidžiamas J.A.V., kurį redaguoja dr. Vytautas *Kavolis*, talkinamas redakcinės kolegijos.

Turinys įvairus. Pagrindinė tema — naujybės mūsuose.

R.*Šilbajorio* vedamasis straipsnis apie Algirdo Landsbergio prozos ir dramos kūrybą V. D. (inicialai) aptaria jaunosios kartos dailininko V. *Virkaus* modernųjį peizažą, patiekiant 10 reprodukcijų iliustracijai Rašytojas M. *Katiliškis* išeina su poezija ir su trumpu, jam būdingu, prozos fragmentu R. *Iešmantaitė* ir V. *Kazėnas* apžvelgia šiandieninę tarybinės Lietuvos prozą. Pagrindui paimtą Tarybų Lietuvos rašytojai, Vilnius, 1967 m. Nuo katiušinės, partinės-propagandistinės grafomanijos prieinama iki J. Marcinkevičiaus "Pušis, kuri juokėsi", Sluckio novelių ir jo psicsologinio romano ir V. Žilinskaitės humoristikos. Iš Australijos rašo Jurgis *Janavičius* (du eilėraščius). Nėra jis, tiesa, šioje srityje naujokas — jo pora eilėraščių atspausta angliškai *Australian Letters* Adelaidėje. Pats redaktorius straipsnyje 'Socialinė evoliucija ir modernumo stiliai" sociologiniu pažiūriu pažvelgia į naująsias me no apraiškas ir jo kelius. Labai rimto dėmesio tenka skirti J. *Jucevičiaus* rašiniui "Idealizmas ir realizmas lietuvių gyvenime". kur kritiškai pažvelgia į mūsų išeivijos bendruomenėje vyraujantį nusiteikimą. Ta pati nuotaika ir apžvalginiame skyriuje: "Santykių su tauta problematikos priežastys ir krepšininkų išvyka Lietuvon", "Kultūros kongresas tarp farso ir operos" ir R. *Tautrimo* "Rusifikacijos reiškiniai Lietuvoje". Ypač reikšminga R. Taurimo rašinys dėl rusifikacijos, kurio pirma dalis buvo atspausta jau 14-me *Metmenų* numeryje. Tai rim tai ir labai kruopščiai, dokumentuotai paruoštas darbas. Svarbiausia — su gilia politine išmintimi. Iki nuogumo R. Tautrimas demaskuoja "didžiojo brolio" pastangas sunaikinti lietuvių tautą, vykdant gerai apgalvotą dvasinį genocidą nerusiškose sąjunginėse "respublikose". Reikėtų tik laukti, kad autorius ta kryptimi ir toliau eitų ir paruoštų išsamią studiją šiuo klausimu, kurią būtinai reikėtų išleisti anglų kalba. Dar geriau, jei būtų apimta visas Pabaltijys. Tuo keliu daugiau ir reikšmingiau padėsim tautai, negu nė kieno nepaisomomis rezoliucijomis, bei ugningomis veikėjų kalbomis ar verkšlenimais.

Metmenų administracijos adresas: R. Vaitys, *Metmenys*, 4726 Russel Lane, Apt. R-109, Skokie, Ill. 60076, USA.

Skaitytojas

AUKOS KARO INVALIDAMS

L.V.S. "Ramovės" Melbourno Skyrius, minėdamas Lietuvos nepriklausomybės 50 m. paskelbimo jubiliejų neužmiršo ir Vak. Vokietijoje gyvenančių lietuvių karo invalidų. Buvo paskelbtas aukų rinkimo vajus, kuriam Melbourno ir apylinkių lietuviai gyvai pritarė. Aukos buvo renkamos lietuvių bažnyčios šv. Jono parapijos salėje ir Liet. Namuose Vasario 16 minėjimo metu. Viso surinkta $205. Dalis šių pinigų jau pasiųsta į Vak. Vokietiją ($140.-00). Aukos priimamos ir toliau. Sudarius didesnę sumą bus pasiųsta lietuviams kariams invalidams į Vak. Vokietiją.

Ramovės Valdyba taip pat dėkoja Melb. liet. kapelionui kun. P. Vaseriui ir Liet. Namų Valdybai už leidimą pasinaudoti patalpomis renkant minėtas aukas.

Šiam tikslui aukojo:
$20.00 — Lastas A., Tamulevičius M.A;
$10.00 — Aglinskai H. ir V.;
$5.00 — Žilinskas Alg.;
$4.00 — Sidabra V.;
$3.00 — Arlauskas J.. Bieliauskas V., Mickus A., Miliauskas S., Petraitis Juoz., Šalkūnas V.;
$2.00 — Bajoras A., Baltrušaitis O., Bladzevičius A., Bikulčius A., Butauskas J., Butkūnas N., Butkus N., Chmieliauskas L., Draugelis P., Duoba B., Gailiūnas T., Gestartas Iz., Grabauskas K., Grikšas A., Gurienė E., Juodeška S., Klimas A., Lakickas V., Mulokas J. (sen.), Plečkaitis J., Pridotkas A., Rakštelis A., Sadauskas Alf., Slamas J., Siaurusaitis A., Stagis V., Švambrys P., Tverijonas P., Valaitienė J., Kun. Vaseris P., Zubras A., Žemaitis N.V., Bet., P.R., ir XY.;
$1.00 — Alekna I., Antanaitis J., Arnastauskas J., Baikauskas., R., Balčiūnas, Baltutis P., Baltrukonis V., Bienkus F., Bimba P., Daugvila V., Didžiulis S., Dulaitis M.. Dumskis V. Eimutis S., Gražulis V., Gražys P., Kaladė H., Kazakevičius J. Kelertas G., Krausas A., Laukaitis, Lazauskas V. Liubinas V., Lukaitis S., Makulis J., ManikauskasJ., Marganavičius E., Mikštas J., Nagulevičius E., Normantas J., Petruševičius V., Raudys Z., Sarapinas J. Savickas V., Semenas P., Simankevičius D., Seliokas J., Sodaitis F., Statkuvienė H., Šalkauskas P., Šeštokas V., Šiuškus S., Vacbergas L., Vaičaitis P., Vanagas B., Valys J., Zabiela B., Zdanavičius V., Zubrickienė A., Žvinakis G., ir 8 parašai neįskaitomi.

Viso $205.00

Šiuo laiku Vokietijoje yra 18 Lietuvos kariuomenės kūrėjų-savanorių iš kurių 11 reikalingi pašalpos. Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 50 metų sukakties proga per Sielovados Direktorių kun. dr. J. Avižą, buvo pasiųsta po DM 56.40, kuris rašo:

"Gavusieji Jūsų pašalpą paraše nuoširdžius, o kai kurie tiesiog jaudinančius Jums padėkos raštus. Jų gi ir savo vardu reiškiu visiems aukotojams nuoširdžiausius ir lietuviškos padėkos žodžius. Toks efektyvus prisiminimas Lietuvos laisvės kovų ir ginklo draugų, žadina manyje žmogišką ir lietuvišką pripažinimą visiems aukotojams, nes mūsų laikų pasaulyje šis gestas vertas gero, nuoširdaus padėkos žodžio.

Prelatas Jonas Aviža."

Mieli Geradariai, Jūsų auka suteikta patekusiems į didelį skurdą ir ligoninėse esantiems mūsų tautos didvyriams kūrėjams-savanoriams vargo sumažinimui ir Jūsų su jais dvasinio ryšio palaikymui, kuris žymiai palengvina jų vienišą skurdžią senatvę.

Nuoširdi padėka.

Lietuviams Karo Invalidams Šelpti Komitetas Melbourne.

— ★ —

Pacientas, kuriam Paryžiuje pereitą savaitę buvo įstatyta nauja širdis, mirė po 51 valandos neatgavęs sąmonės.

— ★ —

Čekoslovakijoje taip pasikeitė nuotaikos, kad jau pradėta nuiminėti spygliuotos vielos, kurios buvo nutiestos visu pasieniu su Vakarų Vokietija.

MŪSŲ PASTOGĖS SPAUDOS BALIUS

RUGPIŪČIO 3 D.
UKRAINIEČIŲ KLUBO SALĖJE
LIDCOMBE

UŽSAKYMUS IŠ ANKSTO PRIIMA

V. KAZOKAS 13 PERCY ST. BANKSTOWN, TEL. 708395

SPORTAS

KOVO KLUBE

Šachmatininkų komanda Sydnėjaus tarpklubiniame turnyre po dešimties ratų turi 3 laimėjimus ir 7 pralaimėjimus.

*

Jaunių mergaičių krepšinio komanda sėkmingai žaidžia turnyre. Užtikrinta vieta patekti į finalus, nes pralaimėta tik vienos rungtynės.

*

Po ilgos pertraukos ir vyrų krešininkų komanda įregistruota turnyrui. Iš Adelaidės grįžo St. Lukoševičius. Iki šiol dar nėra gavęs išrašymo iš Adelaidės sporto klubo. Tikimasi, kad Adelaidės klubas nedarys kliūčių šiam sportininkui žaisti Sydnėjuje.

*

Metinis Sydnėjaus lietuvių šachmatininkų turnyras bus pradėtas liepos 21 d. (sekmadienį) Lietuvių Namuose, Lidcombe, 1 val. p. p. Turnyro laimėtojui klubas paskyręs dovaną-gražų laikrodį. Laimėtojo pavardė įrašoma į klubo šachmatų skydą. Lietuviai šachmatininkai norintieji šiame turnyre dalyvauti, prašomi atvykti minėtą dieną arba paskambinti turnyro vadovui P. Grosui 791415.

*

Sporto klubas širdingai dėkoja Sydnėjaus Ramovėnų Valdybai už penkiolikos dolerių auką klubo reikalams. Auką įteikė p. S. Narušis kartu palinkėdamas klubui ir toliau sėkmingai veikti. Ramovėnų auka ne vien tik praturtino klubo kasą, bet kartu yra ir moralinė parama. Dar kartą širdingas ačiū buvusiems Lietuvos laisvės kovotojams.

*

Sydnėjuje teko girdėti netikslių informacijų dėl ateinančios Sporto Šventės Adelaidėje.

"Kovo" valdyba praneša sportininkų tėvams ir rėmėjams kad Sydnėjaus sporto klubas dalyvaus Sporto Šventėje šiose sporto šakose: vyrų ir moterų krepšinis, jaunių mergaičių krepšinis vyrų tinklinis, vyrų ir moterų stalo ir lauko tenisas.

Jaunieji sportininkai, kaip paprastai į Sporto Šventę Adelaidėje vyks traukiniu. Jau yra paduotas prašymas papiginimui. Šiais metais bus daroma žygių sutelkti lėšų apmokėti kelionės išlaidas visiems jauniams ir jaunėms. Vyresnieji sportininkai vyks mašinomis.

*

Rugpiūčio pradžioje NSW valstiją lankys krepšinio komandos iš Izraėlio ir Jungtinių Amerikos valstybių. Tikslios datos bus praneštos vėliau.

*

Iš australų spaudos patirta, kad Melbourne vykstančiame šachmatų turnyre pirmauja lietuvis V. Mačiulaitis.

*

Pietų Australijos šachmatų laikraštyje paskelbtuose šachmatų turnyrų rezultatuose matosi, kad *Vyties* lietuvių komanda užima pirmą vietą aukščausioje klasėje.

V.A.

VYTIES KLUBE ADELAIDĖJE

Vyrų pirmoji komanda pasiekė gražią pergalę prieš United Church komandą. Rungtynės laimėtos 61-40 (27-17) rezultatu. Taškus Vyčiui pelnė: R. Daugalis 20, A. Reivytis su V. Levickiu po 12, A. Ignatavičius su R. Pocium po 6, A. Radzevičius 3 ir E. Pocius 2.

Laimėję iš eilės porą rungtynių vytiečiai, susitikę Norwood, sužaidė prastai ir pralaimėjo 39-57 (15-21). Taškai: R. Daugalis 16, V. Levickis 8, A. Reivytis 5, G. Andrew 4, E. Pocius su R. Pocium po 2, A. Radzevičius su L. Urmonu po 1.

— ★ —

Mergaičių pirmoji komanda pasiekė tris laimėjimus iš eilės. Prieš pajėgią United Church komandą po sunkios kovos laimėta 32-29 (16-14). Taškai: N. Vyšniauskaitė 12, V. Juciutė su G. Krivickaitė po 8 ir B. Latvėnaitė 4. Antras laimėjimas prieš North Adelaide II. Rezultatai 36-18 (17-13). Taškus pelnė: N. Vyšniauskaitė su G. Krivickaite po 10, V. Juciutė 8, N. Marcinkevičiūtė su M. Lapienyte po 4.

— ★ —

Mergaičių antroji komanda pralaimėjo prieš West I 26-34 (12-12). Antrame puslaikyje nepajėgta užsidengti vienos iš priešininkių ir dėl to pralaimėta. Taškai: I. Beinoravičiūtė 8, R. Staugaitė su R. Ignatavičiūte po 6, J. Grigonytė 4 ir R. Galinskaitė 2.

Šį sezoną pirmą laimėjimą antros mergaičių komandos žaidėjos pasiekė prieš West II komanda. Laimėta 29-12 (10-6). Taškai: I. Beinoravičiūtė 13, R. Staugaitė 8, R. Ignatavičiūtė 4 ir J. Juciutė su K. Stalbaite po 2. Ši komanda, nors ir iš lėto, progresuoja. Komandoje yra daug žaidėjų ir kartais visos negauna pažaisti. Galvojama sekančiam sezonui įsteigti dar vieną komandą, kad sudarius visoms žaidėjoms progos pažaisti.

— ★ —

Jaunių berniukų iki 16-kos metų komanda pralaimėjo prieš South Adelaide komandą 39-42 (19-23) rezultatais. Taškai: A. Jaunutis 17, A. Pauliukevičius 12, P. Arlauskas 6, ir A. Skiparis su R. Beinoravičium po 2. Žaista gana gerai, tik galbūt, techniška klaida gynyboje atnešė pralaimėjimą.

Prieš West Adelaide laimėta 42-29 (10-11). Pirmas puslaikis žaistas prastokai ir pralaimėtas. Antrame puslaikyje panaudotas aikštės spaudimas ir greitis atnešė laimėjimą. Taškus pelnė: A. Pauliukevičius 16, A. Jaunutis 15, P. Arlauskas 8, R. Beinoravičius 2 ir J. Vachiani 1.

Jaunių iki 14-kos metų komanda turnyre laikosi gerai. Susitikę su C. Y. Komanda jauniai laimėjo 25-15. Antras laimėjimas iš eilės pasiektas prieš North Adelaide. Laimėta 18-11 (10-5). Per šias rungtynes taškus Vyčiai pelnė: K. Sadauskas 14, A. Ignatavičius su A. Strauku po 2.

B.N.

VARPO KLUBE

VYR. MERGAITĖS — MELB. UNIVERSITY 48:36

Atrodė sušalusios ir turėjo kietai kovoti, kad atsilaikytų. Antrame puslaikyje sužaista žymiai geriau komandiniai, tai ir laimėjimas buvo užtikrintas. Taškai: R. Milvydaitė 20, N. Stanaitytė 13, D. Statkutė 12, G. Uscinaitė 2, J. Adamkavičiūtė ir S. Baltrukonytė — 0.

VARPO JAUNĖS — Y.M.C.A. 30:6

Jaunosios mergaitės žaidžia A klasėje iki 18 metų. Čia tenka susitikti su stipriom įvairių gimnazijų komandomis, kurios turi geresnes sąlygas treniruotis. Be to, ir žaidėjų pasirinkimas didelis. Mūsiškės gi visos žemiau 16 metų, tai ir kovoti tenka sunkiai.

Y.M.C.A. komanda silpniausia A. klasėje, tai ir pavyko lengvai nugalėti. Taškus pelnė: L. Smilgevičiūtė 17, A. Savaitytė 13, Tamašauskaitė, Buzinskaitė, M. Savaitytė ir Steponavičiūtė, kietai žaisdamos prisidėjo prie laimėjimo. Žinoma, padėka tenka ir V. Mockui — jaunių treneriui.

J.S.

VARPO BALIUS

Patirta, kad Varpo klubo moterų komitetas irgi dirba išsijuosęs, nes jau artinasi metinis Varpo balius, kuris įvyks liepos 27 d. Šį kartą Lietuvių Namuose.

Dedamos pastasgos paruošti įvairių staigmenų, kad balius būtų lygiai toks smagus, kaip ir praėjusieji. Bus šokama dviejose salėse, gros du orkestrai, bus stengiamasi pašildyti kiek salę ir svečius. Tikimasi, kad viskas visiems bus prie širdies.

V.S.

NIEKADOS!

Pabėgėlė žmona po kiek laiko grįžta pas vyrą ir prašo jai atleisti. Vyras atsakė:

— Atleidžiu tau, kad pabėgai, bet kad sugrįžai — niekados!

TIK PER ANGLIJĄ.

Pigiau, greičiau, geriau galima pasiųsti dovanų siuntinėlius savo artimiesiems Lietuvoje.

Artėjant vasarai, dabar, jau pats laikas pagalvoti, kokį dovanų siuntinėlį reikia sudaryti ir pasiųsti savo giminėms.

Žemiau siūlome du specialiai paruoštus, praktiškus ir labai naudingus siuntinius.

VASARINIS 1968. 1.

Gėlėto nepermatomo nailono medžiaga 4 suknelėm, 3½ jardo vilnonės angliškos medžiagos vyriškam kostiumui, 3½ jardo vilnonės medžiagos moteriškam kostiumui, 1 terelyno bliuskutė, 1 vyriški nailoniniai marškiniai, 2 p. vyriškų arba moteriškų geriausios rūšies nailoninių kojinių.

$A 55.00.

VASARINIS 1968. 2.

Pavasariniam arba vasariniam paltui vilnonė medžiaga, 3½ jardo angliška vilnonė kostiuminė medžiaga, šilkinė arba nepermatomo nailono medžiaga dviem suknelėm, 1 šilkinė skarelė, 1 vyriški nailoniniai marškiniai, 1 svaras šokoladinių saldainių, 1 vyriškas nailoninis arba moteriškas lietpaltis.

$A 55.00

Taip pat į bet kurį siuntinį galima pridėti žemiau išvardintus dalykus kurie visada naudingi ir laukiami Lietuvoje: vilnonė labai gera skarelė $A 3.00, nailoninis lietpaltis, $A 7.50, vyriški arba moteriški megstukai $A 8.50, nailoniniai marškiniai $A 5.50, vyriškos arba moteriškos nailoninės kojinės $A 1.75.

Baltic Stores Ltd.

(Z. JURAS)

421 HACKNEY RD., LONDON, E. 2.
ENGLAND. Telef. SHO 8734.

Su malonumu priimame užsakymus, kuriuos pats siuntėjas pasirenka iš kainoraščio, arba užsako, kas jam patinka. Taip pat, persiunčiame ir Jūsų supirktus siuntinius.

Mūsų sąskaitos duoda teisę į Income tax sumažinimą, jei siuntiniai siunčiami šeimai.

ATSTOVAI AUSTRALIJOJE:
H. PETRAUSKAS, 25 Prior Rd., Noble Pk., Melbourne, Vic. Tel. 546 3416.
ST. RECIUGA, 58 Wehl Str., Mount Gambier, S.A.
K. STANKŪNAS, 5 Markwell Str., Bowen Hills, Q.

MOKSLAS IR SPORTAS

Pastaruoju metu *Mūsų Pastogės* Nr.Nr. 16 ir 24 gerb. V. Kikilis bando įtikinti sporto skyriaus skaitytojus, kad sportuojantis moksleivis turėtų atsisakyti sporto, nes pagal jo išvedžiojimus mokslas ir sportas yra nesuderinami.

Šis V. Kikilio teigimas smarkiai prieštarauja Australijos (ir visų civilizuotų kraštų) švietimo vadovybės nuomonei. Užtenka tik pažvelgti į universitetų, vidurinių bei pradinių mokyklų rajonus ir pamatysime juose įvairių sporto šakų aikštelių bei salių. Nekalbant apie buriavimą, irklavimą, plaukimą, šaudymą, sklandymą ir kitas sporto šakas, kurios pravedamos už mokyklų rajonų ribų. Reiškia, sportas netrukdo mokslui bet priešingai, šio krašto pedagogai yro nuomonės, kad sportinis išsiblaškymas yra naudingas moks leivio progresui.

Atverdamas kortas V. Kikilis sako: "Niekas nepasisako prieš sportą kaip tokį, bet prieš sporto monopolį", paminėdamas skautavimą, tautinius šokius, lituanistinį švietimą ir t.t.

Gerb. Kikili, apie kokį sporto monopolį Tamsta kalbate? Nei jums, nei man dar neteko skaityti spaudoje pasisakymų "skautavimas kenkia sportui," arba "tautiniai šokiai kenkia sportui" ir panašiai.

Visų išeivijoje jaunimo organizacijų pagrindinis tikslas yra verbuoti mūsų prieauglį į lietuviškus vienetus ir suteikti jiems sąlygas taruspavy bendradarbiauti. Sutinku, kad iš čia paminėtų organizacijų sportas yra jaunimui patraukliausia, tačiau nemažai jų ir skautauja tautinius šokius šoka bei priklauso katalikiškoms jaunimo organizacijoms ir t.t. Tas mus džiugina ir giliai pergyvename, kad dalis mūsų prieauglio nepriklauso nei vienai jaunimo grupei. Galimas dalykas, kad vienas kitas iš jų įsigys aukštos kvalifikacijos diplomą. Tačiau nesuteiks jie mums jokio pasididžiavimo, jei lietuviais jie bus tik iš pavardės arba dar ir ją pakeis. Todėl užuot kalbėjus apie bet kokį monopolį dėkime visas pastangas, kad nebūtų nei vieno jaunuolio, kuris nepriklausytų bet kuriai lietuviškai jaunimo organizacijai arba grupei.

Kas link abitūros pažymėjimo išdavimo šauniems Lietuvos krepšininkams, man atrodo tai buvo tik vienas atvejas. Dėl Europos krepšinio pirmenybių abitūros pažymėjimas buvo įteiktas gabiam moksleiviui. Dėl to ne tik pasaulis nesugriuvo, bet šis jaunuolis sportininkas aukštai iškėlė Lietuvos vardą Europoje. Mes visi tuo didžiavomės ir mūsų tautai jis atnešė daug daugiau pasididžiavimo, negu aukštą specialybę įgijęs tautietis, kurio troškimas dažnai būna asmeninis pasipelnijimas.

Šiame krašte sportininkui tokių lengvatų nesuteikiama, tačiau pažiūrėję Australijos (ir kitų kraštų) olimpinės rinktinės sportininkų sąrašą rasime jame daug aukštai kvalifikuotų akademikų arba to siekiančių moksleivių. Tas aiškiai įrodo, kad mokslas ir sportas yra suderinamas. Savaime aišku, siekiant aukštų rezultatų ir moksle ir sporte jaunuolis turi atsisakyti nuo kai kurių pramogų, pasilinksminimų, studentiškų išdaigų bei kvailų demonstracijų. Todėl gerais moksleiviais — sportininkais tampa tik tvirto charakterio jaunuoliai.

Gerb. V. Kikilis gana naiviai bando įtikinti sporto skyriaus skaitytojus, kad viešai pasisakydamas prieš sportą neturėjo tikslo užgauti sporto klubų. Gerb. V. Kikili, sakysime, Tamsta prekiaujate bulvėmis ir mėsos produktais, be kurių "cepelinų" nepagaminsi. "Cepelinai" labai skanus patiekalas, kas dažniausia veda į pagundą persivalgyti. Kaip Tamstai atrodytų, jei tokiu atveju pasipiltų spaudoje pasisakymai "Cepelinai kenkia sveikatai"?

Nesuprantamas man V. Kikilio išsireiškimas: "Kas neteisus, tas stengiasi ir kitam burną užčiaupti" B. Nemeikos adresu. Visi turime vienodas teises savo nuomonei išreikšti. Kas yra teisus, ir kas stengiasi užčiaupti kitam burną, tesprendžia šio laikraščio skaitytojai.

Baigdamas noréčiau pasakyti, kad man reguliariai sekant anglų bei vokiečių kalbos spaudą, panašių pasisakymų, kaip "sportas kenkia mokslui" neteko skaityti. Šis išradimas priklauso mums, o visas kitas modernus pasaulis galvoja, kad sportas kaip ir mokslas yra būtinybė brėstančiam jaunimui.

R. Sidabras

Keista kelionė

Gegužės mėnesio pabaigoje pas mus staiga gerokai atvėsus nusprendžiau vėl pasiduoti į tropikinį šiaurės Queenslandą kiek pasišildyti. Pasiekęs paskutinę pajūriu einančio į šiaurę geležinkelio stotį Cairns, prie Koralų jūros, šį kartą nutariau pažvelgti kiek šio krašto gilumon, toliau nuo jūros. Iš Cairns kaip tik dar eina gilumon keletą valandų traukinys, o buvo dienos metas, tai nieko geresnio negalėjo būti pasižvalgymui iš traukinio po šio tropikinio krašto nuostabias vietoves. Bet reikia nepamiršti, kad čia pat didžiuliai kalnai ištisai, tai kaip mes pasieksime tolesnes vietoves? Nagi žiūriu, kad mano kuklus dviejų vagonų traukinėlis, pasiekęs kalnus, pradėjo iš paleng vo judėti aplink tuos kalnus, kaip pravestas geležinkelis, nes kitos išeities nėra. Ir taip, pamažu, sukiojosi ir sukiojosi aplink tuos kalnus keletą valandų tik 21 mylios kelionę. Bet vietomis buvo vandens kritimas, tai net ir mažiuliuką geležinį tiltelį traukinys pravažiavo. Bet vietomis geležinkelis pravestas taip kalno pakraščiu, kad pro langą iš vagono kartais matai lyg pragaro vartus — nieko nėra! Ir tokioje vietovėje kas nors nutikus traukiniui, jis nuriedėtų kaž kur neišpasakyton gilumon. Bet matyti, kad kitos išeities nebūta geležinkeliui pravesti aplink tuos kalnus. Ir taip jau teko pravažiuoti penkiolika tunelių, kad kaip nors galų gale tas retas pasaulyje geležinkelis galėtų pasiekti kalnų viršūnę.

Queenslandiečiai mano, kad tai yra nuostabiausia geležinkelio kelionė Australijoje. O aš manau, kad tai, tur būt, vienintėlė keisčiausia kelionė geležinkeliu visame pasaulyje. Teko važiuoti geležinkeliu į kalnus Austrijoje, bet tenai parinkta patogiausia vieta geležinkeliui ir traukinys pamažu stačiai kyla į kalnus, bet nesisuka, kaip čia, keletą valandų aplink kalną. O kalnuota Belgija pravažiuojama tik tuneliais, visai nekylant į kalnus. Taigi, ši kelionė geležinkeliu tame tropikiniame krašte buvo nuostabi, reta ir tikrai nepaprastai keista. Tiesa, vienoje stotyje ant platformos stulpų teko matyti pakabintus įvairių spalvų didžiulius peilius. Manau, sau kas čia galėtų būti. Pasirodo, tai pavyzdžiai peilių, kuriais tenai kertamos cukrinės nendrės. Tai ir gi būdingi vietovių vaizdai.

K. Kemežys

ALASKA

Paruošė Verus

Pirmieji europiečiai, pasiekę Alaską, sutiko eskimus ir keletą giminių indėnų. Jie visi buvo medžiotojai ir žvejai. Laikui bėgant jie smarkiai progresavo ir šiandie daugelis iš jų yra produktyvūs specialistai. Šie ggyventojai šiuo metu sudaro apie ketvirtadalį visų Alaskos gyventojų.

Labai daug kolonistų pasuko į Alaską viliojami spėjamų žemės turtų. Šiandie Alaskoje auksas kasamas milžiniškais prietaisais. Šalia aukso Alaskoje yra didžiuliai klodai anglies, kiek platinos ir cino, kurio eksploatacija industriališkai apsimoka tik čia iš visos šiaurės Amerikos. Anglies produkcija kasdien auga ir atrodo ši pramonė pasidarys Alaskoje pagrindinė.

Alaskos Kenai pusiasalyje užtiktos naftos vermės sužadino dar didesnį susidomėjimą šio krašto žemės turtais. Beieškodamos naftos net 26 žibalo kompanijos darbuojasi. Užtikta milžiniški klodai geležies rūdos; netrukus numatoma plačiai išvystyti aluminijaus pramonę, nes tam žaliavos yra apsčiai. Užtikta Alaskoje ir kitokių metalų bet dėl klimatinių sąlygų dar nėra pilnai ištyrinėta, ar apsimoka juos eksploatuoti.

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

PERTH

TRĖMIMŲ MINĖJIMAS PERTHE

Birželio trėmimų minėjimas Perthe įvyko birželio 14-17 d.d. Tomis dienomis kaip tik vyko paroda Jau savaitę prieš tai buvo skelbiama Vakarų Australijos spaudoj, kad toks minėjimas ruošiamas. Pati paroda buvo rodoma ir per televiziją.

Oficialus minėjimas įvyko birželio 15 d. Jame dalyvavo Vakarų Australijos premjero įgaliotinis Dr. G.G. Henn, Mla, ir keletas kitų parlamentų narių, jų tarpe darbiečių partijos atstovas, kuris buvo atvykęs į parodą birželio 17 d. Jis daug dėmesio kreipė į lietuvių skyrių, vartė ten daug išstatytų knygų ir įdomavosi labai kruopščiai paruoštu p. V. Čižeikos žemėlapiu.

Oficialų minėjimą atidarė baltų parmininkas p. G. Gros ir pakvietė Dr. Henn kalbai. Kalbėtojas labai vaizdžiai apibūdino baltų tautybių vargus ir priminė, kas gali atsitikti ir Australijoj, jeigu nebus laiku pasiruošta. Po jo kalbos sekė tautybių pasirodymai.

Iš lietuvių pusės programoj pasirodė Birutė, Vytenis Garniai, abu vilkį tautiniais rūbais ir sudainavo keletą lietuvių liaudies dainų. Toliau p.p. Repševičius ir Sidarienė padainavo dvi lietuviškas dainas.

Paroda buvo lankoma gausiai; ypač jaunimas įdomavosi šių dienų baltų tautų gyvenimu. Iš to išvadoje pastebėtina, kad reikia daugiau įvairių knygų apie Lietuvą patiekti bibliotekose ir kitose viešose institucijose kad reikalui esant žmonės galėtų daugiau apie tą kraštą pasiinformuoti.

Dalyvis

SYDNEY

PAMINĖTA 60 M. AMŽIAUS SUKAKTIS

Paskutinėse lietuvių evangelikų pamaldose Sydnėjuje, birželio 30 d., pagerbtas šios parapijos tarybos narys Jonas Šimboras 60 metų amžiaus sukakties proga .

Kunigas V. Kosticenas po pamokslo iš sakyklos pasveikino sukaktuvininką, prašė Dievo palaimos jo darbams tiek lietuvių bendruomenėj, tiek bažnytiniame gyvenime ir pakvietė pamaldų lankytojus sukaktuvininkui sugiedoti giesmę: Už rankų imk meilingai ir vesk mane...."

Po pamaldų įvykusioj arbatėlėj Joną Šimborą pasveikino jo kaimynai, parapijos tarybos nariai. Prisiminimui parapijos vardu įteikta maža dovanėlė su puikiai p. Jakšto paruoštu sveikinimu-dokumentu, kuriame pasirašė visi dalyviai.

●

Mūsų Pastogės Spaudos Baliaus salės išpuošimu rūpinasi nepamainomas talkininkas p. A. Plūkas su pagelbininkais — Jacyna, J. Kolakauskaite ir A. Garoliu. Tikimasi, kad salė bus išdekoruota originaliai įdomiai ir puošniai.

GEELONG

ŽIEMOS IŠKYLA

Iškylą į sniegą ruošia savaitgalio mokyklos Tėvų Komitetas liepos 21 d. tokia tvarka:

8 val. pamaldos šv. Jono bažnyčioje ir tuoj po pamaldų išvykstama. Vienas atobusas išvyksta nuo bažnyčios ir antras nuo lietuvių namų.

Važiuojantieji prašomi apsirūpinti šilta apranga ir turėti avalynės pamainą. Už kelionę pinigai turi būti sumokėti kuo anksčiau, kad būtų tikrai žinoma, kiek vyksta asmenų.

Dar yra vietų, ir norintieji gali užsirašyti pas A. Jomantą Anike Rd., arba skambinti telefonu 71 117.

Geelongo Savaitgalio Mokyklos Tėvų Komitetas

CHORO SUNEŠTINIS

Liepos 6 d. Geelongo choristai su šeimomis bei svečiais rinkosi į Liet. Namus bendram pobūviui. Prie gražiai parengtų stalų susėdo apie 60 asmenų, kur kun. P. Daukniui sukalbėjus maldą prasidėjo vaišės.

Kiek užkandus prasidėjo oficiali dalis. Pirmas prabilo choro valdybos pir-kas p. J. Gailius, toliau kalbėjo apyl. p-kas Dr. S. Skapinskas, kun. P. Dauknys, o visų kalbėtojų pabaigoje žodį tarė pats choro vadovas dirigentas p. J. Juška.

Pasibaigus oficialiai daliai paaiškėjo, kad ryšium su choro kavute dar sutampa Joninės ir taip pat p.p. Stiukevičių vedybinnio gyvenimo sukaktis. Buvo pasveikinti ta proga Jonai ir p.p. Stiukevičiai įteikiant jiems dovanų ir nepagailint linkėjimų. Nebuvo pamiršti ir choristai, kuriuos šokoladais apdovanojo p. I. Gailiuvienė už gražų giedojimą jos neseniai mirusio tėvelio gedulingų pamaldų metu.

Kavutės programoje buvo naujiena, kai pasirodė moterų oktetas ir kvartetas, vadovaujamas p. M. Manikauskaitės. Tai buvo staigmena, kad niekas iki tol nežinojo. Vėliau vyko įvairios linksmybės. Visą vakaro programą nuotaikingai ir sumaniai pravedė p. R. Skėrienė. Toliau sekė sutartinės, šokiai, ir visa tai truko iki 3 val. ryto.

Svečias.

NEWCASTLE

Niukasteliečiai džiaugiasi sekmingai prakentėję pusę žiemos. Apylinkės Valdyba ruošia "Viduržiemio" šokių vakarą. Žada atsilankyti linksmieji broliai ir sniego senis. Visi kviečiami atvykti 1968 m. liepos 27 d. (šeštadienį) į South Wallsend Progress assoc. salę (132 Cardiff Rd., South Wall send) 7 val. 30 min. ir glaudžiai pabendrauti. Įėjimas nemokamas.

●

1968 m. liepos 2 d. kapitonas Algis Bruzga susilaukė įpėdiniosūnaus. Žada pavadinti pirmojo žmogaus-Adomo vardu.

Dabar vyresniąjai sesutei bus su kuo pasipešti.

●

p. Jonas Savickas jau kiek laiko gydosi miesto ligoninėje. Niukasteliečiai linki Jonui greičiau pasistengti pasveikti.

●

Jaunasis p. Albinas Levickas Niukastelyje išmokęs boilermaker amato iškeliavo po Australiją pasižvalgyti. Kiek laiko padirbėjo Melbourne ir Adelaidėje. Paskutiniu metu dirba Perth. Šio mėnesio pabaigoje jis žada grįžti namo. Čia Albino laukia pasiilgę tėvai ir (mažiausiai) viena gražuolė. Girdėjau, kad jie susitarė ir žada Albinui spąstus paspęsti. Tėvas nori neramiam sūnui pasiūlyti biznierišką sutartį, o gražuolė žada parodyti gražiam blondinui mėnulį, žvagždes ir sapnų pilis.

Šnekutis

PADĖKA

Nuoširdi padėka daktarei superintendentei p. V. Barkuvienei ir visiems lankiusiems bei sveikinusiems mus sūnaus gimimo proga

J. ir W. Cervin

KIEK AŠ SUŽINOJAU!

Ku-ka

Pereitą šeštadienį (liepos 13 d.) įvyko žinomo veikėjo jaunimo ypač skautų tarpe, p. Kęstučio Narbuto vestuvės. Malonu ta proga pasveikinti mielą Mūsų Pastogės skaitytoją ir nuoširdų veikėją linkint šviesiausių metų.

*

Patirta, kad neseniai įvyko Sydnejuje Normanto Vilkaičio ir Marijos Birietaitės sužadėtuvės. Malonu pasveikinti jaunuosius taut. šokių šokėjus ir palinkėti šviesių ir saulėtų vestuvių.

●

Dr. Irvis Venclovas liepos 3 d. grįžo iš komandiruotės į Darwin'ą ir pradėjo dirbti kaip chirurgas Sydnėjaus Universiteto klinikose (Prince Alfred).

Jis buvo išvykęs iš Sydnėjaus prieš 3 1/2 metų ir dabar sugrįžęs pasilieka čia ilgesniam laikui.

●

Melburniškiams tik dabar paaiškėjo ko apylinkės pirmininkas p. S. Grincevičius taip dažnai, beveik kiekvieną savaitgalį vis važinėjo į Adelaidę. Spėliojo, ar jis tik neplanuoja abiejų bendruomenių - Adelaidės ir Melbourno — sujungimo Sydnėjaus pavyzdžiu. Pasirodo, kad jo kelionių motyvai buvę kitokio charakterio...

●

Dabar Londone gyveną australiečiai p.p. Dr. Kazys ir Nijolė Zdanavičiai birželio mėn. susilaukė sūnaus ir žada netrukus grįžti Australijon. Sveikiname!

●

Melbourno moterys džiaugiasi ir didžiuojasi jų pačių pastangomis įrengta seklyčia Liet. Namuose. Ten apsilankęs tautietis pasakoja, kad jis mažai ką radęs būdingo lietuviškai seklyčiai . Gražiai įrengtas kambarys ir tiek. Net nematęs joje lietuviškai seklyčiai būdingos "abrūsinyčios" su dailiai austu rankšluosčiu.

●

Skautų balius Melbourne buvęs smagus ir gausus. Sako, kiti matę net Rapolą su Dzidoriuke šampaną begirkšnojančius. Dzidoriukė buvusi labai linksma, visiems fundijusi, nes po to, kai gavo kompensaciją už savo "car accident", su pinigu nesiskaičiusi...

●

Patirta, kad Perthe (W.A.) pagausėjo p.p. Taškūnų šeima — susilaukė sūnaus. Visi perthiškiai džiaugiasi, nes vargoninkas turi įpėdinį.

●

Spaudos Baliaus loterijai be jau minėtų dailininkų (L. Urbono, E. Kubbos ir H. Šalkausko) dovanotų paveikslų dar padovanojo vieną paveikslą ir dail. Vida Kabailienė. Įsivaizduokite — tokių dailininkų paveikslai bus galima laimėti *Mūsų Pastogės* Spaudos Baliuje tik už keliasdešimt centų. Suprantama, norint būti tokiu laiminguoju teks išpildyti tris dalykus: dalyvauti asmeniškai baliuje, nusipirkti loterijos bilietą ir dar turėti trupučiuką laimės!

●

Pagyvenęs po kelionių po šiaurės Ameriką ištisus metus namie dail. L. Urbonas ir vėl nerimsta ir dairosi, kur čia iškeliavus. Sako pakvietimų gaunąs iš eilės kraštų parodyti savos kūrybos na ir asmeniškai prisistatyti. Šiuo metu dailininkas yra sukūręs tiek paveikslų, kad tuo pačiu metu galėtų surengti apie dešimt savo individualių parodų.

SYDNEY APYL. V-BOS INFORMACIJOS

AUKOS. Į Apylinkės Valdybos skelbtą aukų vajų įvairiems lietuviškiems reikalams savanoriškai atsiliepė tik p.p. Ridikas (Carramar) paaukojęs per Apylinkės Valdybą Tautos Fondui 5 dolerius ir p. V. Bernotas (Bankstown) paaukojęs $2.50 Apylinkės kultūriniams reikalams. Didelis skaičius (virš 100) susimokėjo metinį lietuvio mokestį. Laukiame tolimesnių aukų.

"VYTIS" ŽENKLIUKAI (segami prie atlapo) išleisti Krašto Valdybos gaunami pas Apylinkės Valdybos narius, Spaudos Centre (Sydnėjaus Liet. Klubo patalpose) ir Parapijos Spaudos Kioske prie bažnyčios Lidcombėje. Ten pat yra gaunami ir "Freedom for Baltic States" ženkliukai klijuojami ant pašto vokų.

ATSTOVAMS RINKTI į Krašto Tarybos suvažiavimą Adelaidėje susirinkimas numatomas šaukti rugpiūčio 25 d. (sekmadienį). Tuoj po susirinkimo numatomos diskusijos tema *"Lietuviški Namai Sydnėjuje"*. Pakviesti po du kalbėtojus iš Bankstowno ir Sydnėjaus Liet. Klubų, kurie padarys pranešimus ir atsakinės į klausimus. Numatoma draugiškoje kultūringoje nuotaikoje išsikalbėti mums aktualiais klausimais. Sekite tolimesnius pranešimus šiuo reikalu *Mūsų Pastogėje.*

LITUANISTINIAI KURSAI. Jaunimas su užsidegimu lanko šiuos kursus. Kiek teko kalbėti su jaunaisiais lankytojais, jie yra patenkinti šio pobūdžio kursais. Kiek girdėti, jaunieji lituanistai tiek įšilo besimokindami, kad atvėsi mui numato išvyką į Snieguotus Kalnus. Tolimesnę informaciją šiuo reikalu suteiks Jaunimo Sekcijos vadovai.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ, kuri šiuo metu yra Sydnėjaus Apylinkės Valdybos globoje, po pavykusio pobūvio, numato dar pravesti ir loterijas. Pobūvių ir loterijų pelnas skiriamas kelionės išlaidoms į Adelaidę padengti.

Sydnėjaus Apylinkės Valdyba kviečia mielus tautiečius mūsų jaunimo užsimojimus kiek galint daugiau remti.

Sydnėjaus Apyl. V-ba

— ★ —

Australija ir Japonija pareiškė griežtus protestus prieš prancūzų atominius bandymus Pacifiko vandenyne. Pereitą savaitę prancūzai išsprogdino vidutinio pajėgumo atominius ginklus Tuamotu salyne. Tai buvę tik pradžia numatytų bandymų. Bandymai pradėti nuo liepos 5 d.

Pranešimai

PRANEŠIMAS

Sydnejaus jaunimo Lituanistinių kursų sekanti pamoka įvyks liepos 28 d. (sekmadienį) 5 val. p.p. Dainavos salėje Bankstowne. Visi kursų lankytojai ir norintieji juose dalyvauti kviečiami nurodytu laiku atvykti.

EKSKURSIJA Į SNIEGUS

Sydnejaus apylinkės Jaunimo Sekcija, vadovaujama ponios Nitos Grincevičiūtės — Wallis, organizuoja jaunimo išvyką į sniegus rugpiūčio 30 d. Kviečiami visi dalyvauti nežiūrint amžiaus, ypač jaunimas. Bus išvykstama į kalnus rugpiūčio 30 d. (penktadienį) ir grįžtama rugsėjo 2 d. (anksti rytą). Visa iškyla kainuos asmeniui $ 35 įskaitant kelionę autobusu, pragyvenimą, pašliūžų ir aprangos nuomas ir t.t.

Norintieji šioje iškyloje dalyvauti kviečiami registruotis nedelsiant kreipiantis į p. N. Grincevičiūtę — Wallis tel. 798 0047 arba laiškais 24 Clayd St., Croydon Park, N.S.W.

*

Birželio 29 d. pas p.p. Basčius buvo surengtos šaunios Joninės. Svečiai tikėjosi tik šeimyninės kavutės, bet atvykę pakliuvo į šaunų balių su kepsniais ir tortais. Draugiškai besivaišinant buvo pasveikintas namų šeimininkas p. Jonas Bastys ir palinkėta saulėtų metų.

SKAUTININKŲ REGISTRACIJA

LSB pavienių skautininkų registracija Australijos rajone baigiama liepos 30 d. Skautininkai (vyr. skautininkai, skautininkai ir paskautininkai) nepriklausą jokiam registruotam LSB vienetui, bet norintieji likti brolijos nariais turi būti registruoti skautininkų skyriuje.

Registruojantis suteikiamos šios žinios: laipsnis, vardas, pavardė ir pilnas adresas. Kartu siųsti metinį nario mokestį 80 c ir "Krivulės" prenumeratą $1.00 adresu: 84 Victor Ave., Picnic Point, N.S.W., 2213. Čekiai išrašomi: "Lithuanian Scouts Ass." vardu.

ps. J. Zinkus
LSB Austr. Rajono Vadeiva.

PAMALDOS CANBERROJE

Liepos 21 d. pamaldos Canberroje St. Patricks bažnyčioje 11.30 val. Pamaldas laikys kun. Dr. P. Bačinskas.

NEWCASTLE

Liepos 28 d. pamaldos Newcastle lietuviams šv. Lauryno bažnyčioje Broadmeadow 11 val. Prieš pamaldas išpažintys.

Kun. P. Butkus

PRANEŠIMAS

Primename, kad ateinantį sekmadienį, liepos 21 d. 1 val. p.p. Sydnejaus Liet. Klubo laikinose patalpose 39 Church St., Lidcombe, įvyks Syd. Liet. Klubo informacinis narių susirinkimas. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Klubo statybos paskolos reikalu kalbės Auburn Commercial Banko direktorius.

Primename, kad ta proga bus galima apmokėti Klubo nario metinį mokestį už 1968-69-sius metus. Kviečiami dalyvauti visi nariai ir prijaučiantieji.

Syd. Liet. Klubo Valdyba

PATIKSLINIMAS

Pereitame *Mūsų Pastogės* numery paskelbtame Sydnėjaus Liet. Mot. Soc. Globos Draugijai aukų sąraše padaryta esminė klaida: sumaišyta aukų paskirtis. Aukos, kur pažymėta "Sodybai", turi būti "Ligoniams" ir atvirkščiai, kur "Ligoniams", turi būti "Sodybai". Lygiai tame pačiame sąraše neteisingai paskelbta p. A. Baužės auka: p. A. Baužė Sodybai aukojo $10.00, o ligoniams $2.00. Suinteresuotuosius maloniai atsiprašome.

Red.

KVIEČIAME JAUNUS IR SENUS

į Melbourno Sporto Klubo

VARPO BALIŲ

MELB. LIET. NAMUOSE ŠEŠTADIENĮ LIEPOS 27 D. 7 VAL. VAK.

Dvi salės, du orkestrai, turtingas bufetas ir įvairūs gėrimai.

Įėjimas: suaugusiems $ 2.00, moksleiviams $1.00

Stalus užsakyti per A. Adamkavičių tel. 465 3284.

VISUS TAUTIEČIUS IŠ ARTI IR TOLI

KVIEČIAME Į

PARAPIJOS BALIŲ,

KURIS ĮVYKS GEELONGO LIETUVIŲ NAMUOSE, DOURO ST., NORTH GEELONG,

liepos 27 d., šeštadienį.
Pradžia 7 val. vak.
Gros garsioji muzikos kapela "4 Gents".
Veiks turtingas bufetas.
Meninę dalį išpildys Melbourno Vyrų Oktetas.
Laukiame visų!

Geelongo Lietuvių Bažnytinis Komitetas

PIRMĄ KARTĄ SYDNĖJUJE

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ MENO ANSAMBLIS

liepos 20 d., šeštadienį, kviečia atsilankyti į jų ruošiamą pirmąjį

koncertą — balių

kuris įvyks Father O'Reilly Memorial Auditorium salėje Auburn (Park Rd. ir Mary St. sankryža).

Programoje • moterų choras • vyrų choras • jungtinis choras • solistų dainos

Pradžia 7 val. vak.

Įėjimas $ 1.50 asmeniui. Moksleiviams ir pensininkams — 50 centų. Gros puiki muzika. Užkandžių ir gėrimų bufetas.

Ansamblio Vadovybė

ir visą jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

JURGĮ BABARSKĄ

Broliui Alfonsui Amerikoje mirus

J.O. Liutikai, Dailydė, O. Jurgelienė

MŪSŲ PASTOGĖ

BENDRUOMENĖS LAIKRAŠTIS
AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY
"OUR HAVEN"
LEIDĖJAS: A.L.B. KRAŠTO VALDYBA
Redaktorius: Vincas Kazokas
13 Percy Street, Bankstown, N.S.W., 2200. Tel.: 70-8395
Administracijos tel. 649 9062
Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumerata: metams $8.00, pusei metų — $4.00, trims mėnesiams $2.00. N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose metams $10.00. Atskiro numerio kaina 20 centų.
Prenumerata adresuojama:
MŪSŲ PASTOGĖ, Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.., 2001
Skelbimai:
1 colis per 1 skiltį $1.20, bendruomeniniai $1.00.
Už skelbimų turinį neatsakoma.

Printed by Mintis Pty. Ltd., 417 Burwood Rd., Belmore Sydney, tel.: 759 7094, for the Publisher: Australian-Lithuanian Community, P.O. Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W., 2001